

4
05.06.2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

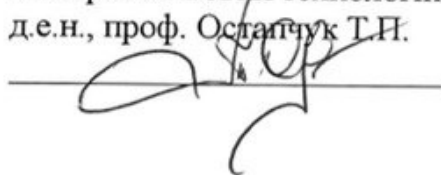
ЛОМАЧУК Микола Миколайович
(здобувач вищої освіти групи ЗПВ-21-1)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту, бізнесу
та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.Н.

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Бужимська К.О.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент
к.е.н. доц. Готинська А.А.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Житомир, 2025

Анотація

Ломачук М.М. Забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2025.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства та визначено напрями удосконалення відповідного процесу.

Ключові слова: управління зовнішньоекономічною діяльністю, зовнішньоекономічна операція, ефективність управління, експорт, імпорт.

Annotation

Lomachuk M.M. Ensuring the effectiveness of management of foreign economic activities of an enterprise. Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 «Management and administration» of specialty 076 «Entrepreneurship, trade and stock exchange activity». Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2025.

The bachelor's qualification work considers the features of ensuring the effectiveness of management of foreign economic activities of an enterprise and identifies areas for improving the relevant process.

Keywords: management of foreign economic activities, foreign economic operation, management effectiveness, export, import.

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>Розділ 1. Теоретичні основи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства</i>	7
1.1. Поняття, види та принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства	7
1.2. Система забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	16
1.3. Методичні засади оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	24
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	33
Висновки до розділу 1	40
<i>Розділ 2. Аналітична оцінка стану та напрями забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю ПП «Лабтек»</i>	42
2.1. Організаційно-економічний аналіз підприємства	42
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	48
2.3. Оцінка стану та системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	55
2.4. Напрями підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	65
Висновки до розділу 2	75
<i>Висновки</i>	77
<i>Список використаних джерел</i>	80
<i>Додатки</i>	87

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах глобалізації та активного розвитку міжнародної торгівлі особливого значення набуває ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Від рівня організації цієї діяльності залежить не лише конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках, а й його фінансова стабільність та довгострокова життєздатність. Зовнішньоекономічна діяльність охоплює широкий спектр процесів – від встановлення ділових контактів із закордонними партнерами до здійснення експортно-імпортних операцій та управління валютними ризиками. Враховуючи високу динаміку змін у світовій економіці, підприємства повинні оперативнo адаптувати свої стратегії до нових умов і викликів.

Забезпечення ефективності управління ЗЕД вимагає глибоких знань законодавчої бази, міжнародних стандартів, логістичних схем, а також здатності до стратегічного мислення. Раціональне планування, обґрунтований вибір ринків збуту або джерел постачання, ефективне митне оформлення, фінансове прогнозування та оптимізація витрат - усе це є складовими успішної зовнішньоекономічної діяльності. Окрему увагу слід приділяти ризик-менеджменту, зокрема валютним, політичним, комерційним та транспортним ризикам.

Управлінські рішення у сфері ЗЕД мають спиратися на аналітичні дослідження, оцінку економічної доцільності співпраці з тими чи іншими країнами, а також на формування ефективної комунікації з партнерами. Також важливим є формування кваліфікованої команди спеціалістів у сфері міжнародної торгівлі. Системний підхід до управління ЗЕД забезпечує збільшення обсягів продажу, розширення ринків збуту, підвищення іміджу підприємства та його інвестиційної привабливості. В умовах економічної нестабільності та глобальної конкуренції особливо актуальним стає питання гнучкого реагування на зовнішні зміни.

Таким чином, забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю є ключовим фактором розвитку підприємства у міжнародному середовищі. Це дозволяє не лише підвищити прибутковість, а й сформувати стійку бізнес-модель для подальшого стратегічного зростання.

Вагомий внесок у формування теоретико-методологічних та прикладних положень у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств зробило чимало вітчизняних науковців, серед яких варто виокремити монографії та наукові статті відомих авторів, серед яких Будзинський В. І., Герчев І.Н., Герасимчук В.Г., Дегтярьов О.І., Кириченко О.А., Коробов М.Я., Румянцев А.П., Миклашевська Н.А., Цигілик І.І., Черевань В.П. та інші.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань бакалаврської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам напряму підготовки за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства ПП «Лабтек».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- визначити поняття, види та принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- дослідити систему забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- обґрунтувати методичні засади оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- проаналізувати нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- провести організаційно-економічний аналіз підприємства;
- провести діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- здійснити оцінку стану та системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;

– обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Об’єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає процес забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовувалися такі методи: системний підхід (для дослідження проблем підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства); фінансово–економічний аналіз (для дослідження стану зовнішньоекономічної діяльності підприємства); графічний (для наочного представлення результатів дослідження); експертне оцінювання.

Інформаційною базою дослідження є фундаментальні положення загальної економічної теорії, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців з питань планування й організації зовнішньоекономічної діяльності підприємств та управління їх імпортною діяльністю.

Практичне значення одержаних результатів. Основні висновки та практичні рекомендації випускної кваліфікаційної роботи можуть бути застосовані в практиці для забезпечення ефективності організації імпорту інфрачервоного обладнання та запчастин з Європи на підприємстві ПП «Лабтек».

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 86 сторінках друкованого тексту. Робота містить 23 таблиці та 14 рисунків. Список використаних джерел налічує 72 найменування. Робота містить 1 додаток.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття, види та принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) відіграє ключову роль у розвитку сучасного підприємства, особливо в умовах глобалізації. Вона відкриває нові ринки збуту, сприяє розширенню масштабів виробництва та підвищенню конкурентоспроможності продукції. Завдяки участі у ЗЕД підприємства отримують доступ до новітніх технологій, інноваційних рішень і якісних ресурсів. Активна зовнішньоекономічна політика сприяє залученню інвестицій та формуванню позитивного іміджу компанії на міжнародному рівні. Важливим аспектом ЗЕД є також зменшення залежності від внутрішнього ринку, що підвищує стійкість бізнесу до економічних коливань [11].

Участь у міжнародній торгівлі дозволяє оптимізувати витрати шляхом пошуку більш вигідних постачальників та партнерів. Крім того, підприємства, що здійснюють ЗЕД, часто мають вищий рівень менеджменту та адаптації до змін. Успішна зовнішньоекономічна діяльність сприяє інтеграції підприємства у світову економіку та підвищує його інноваційний потенціал. ЗЕД також є чинником стратегічного зростання та довгострокового розвитку підприємства. Отже, зовнішньоекономічна діяльність є важливим інструментом зміцнення позицій підприємства як на національному, так і на міжнародному ринку [5].

Історія становлення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємств в Україні має глибоке коріння та тісно пов'язана з загальною економічною трансформацією держави. У радянський період зовнішньоекономічна діяльність була централізованою і здійснювалась виключно через державні зовнішньоторговельні об'єднання. Підприємства самостійно не мали права виходити на міжнародні ринки, а вся експортно-імпортна діяльність

контролювалася з центру.

З проголошенням незалежності України у 1991 році було зроблено рішучі кроки до лібералізації економіки, що створило правові умови для виходу підприємств на зовнішні ринки. Прийняття Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [21] у 1991 році стало відправною точкою розвитку ЗЕД у нових умовах. Цей документ закріпив право будь-якого суб'єкта господарювання на самостійну участь у зовнішньоекономічних зв'язках. У 1990-х роках підприємства почали активно налагоджувати партнерства із зарубіжними компаніями, хоча цей процес супроводжувався труднощами: нестабільністю економіки, відсутністю досвіду, бар'єрами у логістиці та фінансових операціях.

У 2000-х роках відбулося зростання обсягів експорту, особливо в аграрному, металургійному та хімічному секторах. Зі вступом України до Світової організації торгівлі у 2008 році відкрились нові можливості для українських виробників. Згодом Угода про асоціацію з Європейським Союзом (підписана у 2014 році) сприяла активізації торгівлі з країнами ЄС. Поступове гармонізування українського законодавства з європейськими стандартами покращило інвестиційний клімат. Сьогодні українські підприємства беруть участь у глобальних ланцюгах доданої вартості, освоюють експорт нових видів продукції, зокрема високотехнологічної та екологічної. Значну роль у розвитку ЗЕД відіграють державні програми підтримки експортерів, експортно-кредитне агентство та цифровізація процесів [29].

Водночас повномасштабна війна з росією з 2022 року стала серйозним викликом для ЗЕД, однак також стала стимулом для переорієнтації на ринки ЄС, Азії та Африки. Історія ЗЕД в Україні - це шлях від централізованої моделі до гнучкої, відкритої системи міжнародної торгівлі, що продовжує формуватись в умовах сучасних викликів.

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) - це сукупність господарських операцій суб'єктів господарювання України з іноземними партнерами, що пов'язані з обміном товарами, послугами, капіталом та технологіями через

державні кордони. ЗЕД включає експорт та імпорт продукції, спільне виробництво, інвестиційну діяльність, технічне й наукове співробітництво, ліцензування, а також зовнішньоекономічні фінансові операції [32].

У свою чергу, ст. 1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» визначає, що «зовнішньоекономічна діяльність - діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами» [21].

У іншому аспекті визначається зовнішньоекономічна діяльність в частині першій ст. 377 Господарського кодексу України: «Зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання є господарська діяльність, яка в процесі її здійснення вимагає перетину митного кордону України майном, вказаним в частині першій ст. 139 Кодексу, і/або робочою силою» [10].

У сучасних умовах як законодавці, так і науковці приділяють велику увагу поняттю «зовнішньоекономічна діяльність», оскільки вона є важливим інструментом інтеграції національної економіки у світовий ринок. ЗЕД виступає чинником забезпечення економічного зростання, зміцнення позицій країни на міжнародній арені, а також джерелом інвестицій, новітніх технологій та передового управлінського досвіду. В умовах глобалізації та нестабільності світової економіки підприємства змушені активно шукати нові ринки, партнерів і шляхи підвищення своєї конкурентоспроможності, що й зумовлює актуальність глибокого вивчення ЗЕД.

Законодавці, у свою чергу, прагнуть створити сприятливе нормативно-правове середовище, яке б стимулювало зовнішньоторговельну активність, захищало інтереси вітчизняних експортерів та сприяло їх адаптації до міжнародних стандартів. Науковці ж аналізують теоретичні та практичні аспекти ведення ЗЕД, розробляють моделі ефективного функціонування підприємств в умовах відкритої економіки та досліджують механізми мінімізації зовнішньоекономічних ризиків.

Таким чином, поняття «зовнішньоекономічна діяльність» перебуває в центрі уваги багатьох фахівців, оскільки від його правильного розуміння та застосування значною мірою залежить економічна безпека і розвиток країни.

Наукові дефініції поняття «зовнішньоекономічна діяльність» підприємства представлено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Наукові дефініції поняття «зовнішньоекономічна діяльність»

Автор	Визначення поняття «зовнішньоекономічна діяльність»
Васюренко В.О. [7]	діяльність суб'єктів господарювання України та іноземних суб'єктів, побудована на взаємовідносинах, що виникають при здійсненні зовнішньоторговельних операцій.
Гадзало Я.М. [8]	сукупність форм участі підприємств у міжнародному поділі праці, яка включає експорт, імпорт, кооперацію, інвестиції та інші форми співпраці.
Гуцул І.А. [12]	система економічних відносин між суб'єктами національного господарства та зовнішніми партнерами, що спрямована на реалізацію економічних інтересів.
Зеліч В.В. [24]	форма реалізації міжнародних економічних зв'язків, що забезпечує доступ до ресурсів, ринків і технологій через міждержавні обміни.
Кириченко К.О. [30]	сукупність торговельних, виробничих, інвестиційних, науково-технічних та інших відносин, які виходять за межі внутрішнього ринку.
Кувік В.М. [32]	специфічна сфера діяльності, яка відображає взаємозв'язки суб'єктів господарювання з міжнародним середовищем і регулюється міжнародним та національним правом.
Легостаєва О.О. [35]	організована сукупність економічних операцій і процесів, що об'єднують національну економіку з глобальними ринками.
Рахман М.С. [48]	інструмент адаптації підприємств до вимог міжнародного ринку, що охоплює весь спектр діяльності — від торговельної до інвестиційної.
Трифонов О.В. [55]	діяльність підприємств, спрямована на встановлення зовнішніх господарських зв'язків з метою отримання економічної вигоди.
Чернишея В.Г. [65]	вид діяльності, що забезпечує обіг товарів, послуг, капіталу та інформації між суб'єктами з різних країн для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Джерело: складено автором

Враховуючи наведене, під зовнішньоекономічною діяльністю запропоновано розуміти сукупність форм і методів взаємодії суб'єктів господарювання з іноземними партнерами, що здійснюється у межах міжнародного поділу праці та включає експортно-імпортні операції, інвестиційне, науково-технічне, виробниче співробітництво, обмін послугами, технологіями, капіталом та іншими ресурсами. Ця діяльність спрямована на

реалізацію економічних інтересів підприємства за межами національного ринку, забезпечення його конкурентоспроможності, залучення додаткових джерел доходу та зміцнення позицій у світовому господарстві.

Основною метою ЗЕД є розширення ринків збуту, залучення іноземних інвестицій, підвищення ефективності виробництва, впровадження інновацій та забезпечення конкурентоспроможності підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках [71].

Цілі здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства визначаються потребами розвитку, адаптації до глобальних економічних процесів і стратегічними намірами власників бізнесу. Основними цілями є [59]:

- розширення ринків збуту - вихід на міжнародні ринки дозволяє підприємству зменшити залежність від внутрішнього попиту та збільшити обсяги реалізації продукції;

- залучення іноземних інвестицій - участь у ЗЕД сприяє залученню фінансових ресурсів, необхідних для модернізації виробництва та розвитку нових напрямів діяльності;

- забезпечення доступу до новітніх технологій - співпраця з іноземними партнерами відкриває можливості для впровадження сучасних технологій та інновацій;

- зниження витрат за рахунок кооперації - імпорт сировини або комплектуючих, вигідніші умови поставок, а також аутсорсинг окремих виробничих процесів можуть зменшити загальні витрати;

- підвищення конкурентоспроможності - взаємодія з міжнародними ринками стимулює підприємство вдосконалювати продукцію, стандарти якості та менеджмент;

- диверсифікація ризиків - вихід на зовнішні ринки дозволяє зменшити залежність від економічної ситуації в окремій країні чи регіоні;

- зміцнення іміджу та репутації підприємства - участь у міжнародній торгівлі свідчить про стабільність і відкритість підприємства, що сприяє формуванню позитивного іміджу;

- збільшення прибутковості - за рахунок вищих цін на зовнішніх ринках або економії на масштабі виробництва підприємства можуть отримувати вищі доходи;

- реалізація надлишків продукції - підприємства можуть експортувати продукцію, яка не знаходить збуту на внутрішньому ринку;

- налагодження міжнародного партнерства - ЗЕД сприяє створенню довгострокових ділових зв'язків, спільних підприємств та партнерських програм [59].

Визначені цілі можуть змінюватися залежно від галузі, розміру підприємства, етапу його розвитку та ситуації на міжнародному ринку.

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) - це фізична або юридична особа, яка відповідно до законодавства має право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, тобто брати участь у міжнародних господарських відносинах. При визначенні суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні слід керуватися ст. 3 Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність». До них відносяться [21]:

- фізичні особи - громадяни України, іноземні громадяни і особи без громадянства, що володіють цивільною правоздатністю і дієздатністю згідно законам України і що постійно проживають на території України;

- юридичні особи, зареєстровані як такі в Україні, що мають постійне місцезнаходження на території України (підприємства, організації і об'єднання всіх видів, включаючи акціонерні товариства та інші види господарських товариств, асоціації, союзи, концерни, консорціуми, торгові доми, посередницькі і консультаційні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання, організації та ін.)» зокрема юридичні особи, майно і/або капітал яких передбачає повністю у власності інших іноземних суб'єктів господарської діяльності;

- об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб, що не є юридичними особами відповідно до законів України, але які мають постійне місцезнаходження на території України і яким цивільно-правовими законами

України не заборонено здійснювати господарську діяльність;

- структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності, які не є юридичними, особами відповідно до законів України (філії, відділення), але мають постійне місце знаходження на території України;

- спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України і іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі, що мають постійне місцезнаходження на території України;

- інші суб'єкти господарської діяльності.

Відповідно до чинного законодавства України [21], до видів зовнішньоекономічної діяльності відносяться:

- експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;
- надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності (нефакторні послуги);
- наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;
- міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України;
- кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності; аналогічна діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами України;
- проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі;
- товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність;

- орендні, в тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;
- придбання, продаж та обмін валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;
- роботи на контрактній основі фізичних осіб України;
- інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України.

Підприємства можуть обирати будь-який з багатьох видів зовнішньоекономічної діяльності, при цьому враховуючи інтереси підприємства та оцінюючи умови здійснення своєї господарської діяльності на зовнішньоекономічному ринку [70].

Принципи зовнішньоекономічної діяльності, якими керуються суб'єкти цієї діяльності в Україні (національні), регламентовано у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [21], і представлено на рис. 1.1.

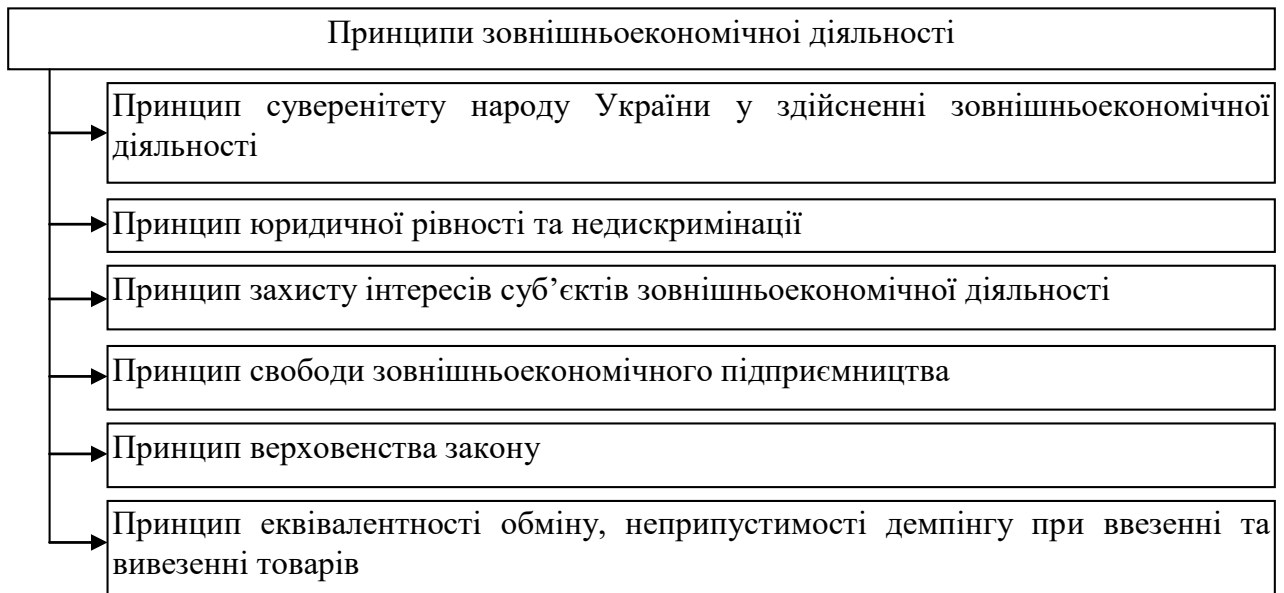

Рис. 1.1. Принципи зовнішньоекономічної діяльності

Джерело: складено автором на основі [21]

Вищезазначена система принципів ЗЕД сприяє формуванню стабільного, прозорого та передбачуваного середовища для здійснення

зовнішньоекономічної діяльності, забезпечує рівні умови для всіх учасників зовнішньоекономічних відносин та зміцнює позиції підприємств на міжнародному ринку.

До основних функцій зовнішньоекономічної діяльності відносять ті, що представлені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Основні функції зовнішньоекономічної діяльності

Назва функції	Сутність функції
Економічна	Забезпечує отримання прибутку, оптимізацію витрат, доступ до нових ринків і ресурсів.
Інвестиційна	Сприяє залученню іноземних інвестицій та створенню спільних підприємств.
Виробнича	Створює умови для кооперації виробництва, впровадження нових технологій.
Науково-технічна	Забезпечує доступ до інновацій, технологій та результатів досліджень.
Соціальна	Сприяє підвищенню зайнятості, рівня доходів та кваліфікації працівників.
Регуляторна	Забезпечує взаємодію із системами міжнародного права та стандартів.
Комунікаційна	Полегшує встановлення і підтримання зв'язків з міжнародними партнерами.
Стратегічна	Формує довгострокові напрями розвитку підприємства в умовах глобалізації.
Інституційна	Сприяє створенню механізмів підтримки ЗЕД на державному та міждержавному рівнях.
Мотиваційна	Стимулює підприємства до впровадження інновацій, підвищення якості та ефективності.

Джерело: складено автором на основі [37; 48]

Таким чином, зовнішньоекономічна діяльність підприємства є важливим чинником його розвитку та інтеграції у світову економіку. Вона охоплює комплекс взаємопов'язаних операцій, спрямованих на здійснення торговельних, інвестиційних, науково-технічних та інших форм співробітництва з іноземними партнерами. Завдяки ЗЕД підприємства отримують можливість розширювати ринки збуту, підвищувати конкурентоспроможність та залучати новітні технології. Ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю сприяє стабільному розвитку, фінансовій стійкості та міжнародному визнанню компанії.

1.2. Система забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

В умовах глобалізації світового ринку та зростаючої конкуренції ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю (ЗЕД) стає ключовим чинником успішного функціонування підприємств. Вихід на міжнародні ринки відкриває нові можливості для збуту продукції, залучення інвестицій та впровадження інноваційних технологій. Однак ці можливості супроводжуються підвищеними ризиками, зокрема політичними, економічними, митними та фінансовими. Тому необхідність формування дієвої системи управління ЗЕД набуває особливої актуальності. Підприємства мають адаптувати свої управлінські підходи до змін у зовнішньому середовищі та дотримуватись міжнародних стандартів ведення бізнесу [41].

Рациональне планування, аналіз зовнішніх ринків, стратегічне партнерство та контроль за виконанням зовнішньоекономічних контрактів - усе це потребує високого рівня управлінських компетенцій. Ефективне управління ЗЕД сприяє зміцненню позицій підприємства на світовому ринку та підвищенню його конкурентоспроможності. Воно також дозволяє мінімізувати зовнішньоекономічні ризики та забезпечити фінансову стабільність. В сучасних умовах підприємства, що спроможні ефективно управляти ЗЕД, мають значну перевагу в розвитку. Отже, проблема забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю є надзвичайно важливою для сталого економічного зростання [31].

Нині розроблено різні наукові підходи до розвитку ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Кожен із представлених підходів розкриває ключові аспекти організації та вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку.

Основні наукові підходи до розвитку ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства представлено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Основні наукові підходи до розвитку ефективності управління
зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Назва підходу	Суть підходу	Основні напрямки впровадження
Системний підхід	Розгляд ЗЕД як складної системи з взаємопов'язаних елементів, що взаємодіють між собою	Інтеграція процесів, координація дій, комплексний аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів
Стратегічний підхід	Визначення довгострокових цілей і напрямів розвитку ЗЕД для забезпечення конкурентоспроможності	Формування стратегії, аналіз ринків, прогнозування, вибір моделей співпраці
Процесний підхід	Управління ЗЕД через оптимізацію окремих бізнес-процесів	Стандартизація процедур, автоматизація, контроль якості
Інноваційний підхід	Використання новітніх технологій і методів управління для підвищення ефективності ЗЕД	Впровадження ІТ-рішень, цифровізація, інновації у логістиці та маркетингу
Ризик-орієнтований підхід	Ідентифікація, оцінка та управління ризиками, пов'язаними з міжнародною діяльністю	Аналіз ризиків, розробка заходів мінімізації, страхування
Компетентнісний підхід	Підвищення кваліфікації персоналу та розвитку управлінських компетенцій	Навчання, тренінги, розвиток лідерства, мотивація працівників
Інституційний підхід	Врахування впливу зовнішніх інституційних чинників і нормативно-правового середовища	Взаємодія з державними органами, адаптація до міжнародних стандартів і норм
Партнерський підхід	Формування довгострокових взаємовигідних відносин з іноземними партнерами	Спільні підприємства, альянси, кооперація, взаємна підтримка

Джерело: складено автором на основі [9; 27]

Розгляд проблеми розвитку ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства з позицій системного підходу є надзвичайно важливим у сучасних умовах глобалізації та стрімких змін на світових ринках. Системний підхід дозволяє розглядати зовнішньоекономічну діяльність як цілісну, складну систему, що складається з взаємопов'язаних елементів та процесів. Такий підхід сприяє глибокому аналізу взаємодії внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на ефективність управління. Він дає змогу виявити ключові проблеми та оптимізувати процеси на всіх рівнях діяльності підприємства [27].

Завдяки системному підходу можливо забезпечити координацію різних

функціональних підсистем, що підвищує адаптивність і гнучкість підприємства у зовнішньоекономічному середовищі. Це, в свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності, мінімізації ризиків і досягненню сталого розвитку. Врахування всіх аспектів ЗЕД в комплексі допомагає формувати ефективну стратегію управління та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Система управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства з позицій ефективності - це комплекс взаємопов'язаних організаційних, інформаційних, економічних і технологічних процесів, спрямованих на досягнення максимальних результатів у зовнішньоекономічній діяльності при оптимальному використанні ресурсів. Вона включає планування, організацію, координацію, контроль та аналіз зовнішньоекономічних операцій з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку, мінімізації ризиків та забезпечення стабільного фінансового стану. Така система передбачає інтеграцію всіх підсистем підприємства, що беруть участь у ЗЕД, та врахування впливу зовнішніх факторів для адаптації і своєчасного реагування на зміни глобального середовища [12].

Основна мета системи - забезпечення раціонального управління процесами ЗЕД, що сприяє сталому розвитку і довгостроковій успішній діяльності підприємства [27].

Система ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства ґрунтується на відповідному організаційно-економічному механізмі, який забезпечує скоординовану взаємодію всіх структурних підрозділів та ресурсів підприємства для досягнення поставлених цілей у ЗЕД. Цей механізм включає комплекс організаційних заходів, економічних стимулів, правових норм і методів управління, що сприяють оптимізації зовнішньоекономічних процесів. Він забезпечує раціональний розподіл повноважень, відповідальності та контроль за виконанням зовнішньоекономічних операцій.

Завдяки організаційно-економічному механізму створюються умови для ефективного планування, моніторингу, аналізу та коригування діяльності на

міжнародних ринках. Таким чином, цей механізм виступає фундаментом для підвищення конкурентоспроможності підприємства і забезпечення його стабільного розвитку у глобальному економічному просторі [31].

Що стосується поняття організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, то необхідно врахувати особливості проведення ЗЕД. До таких відносяться [15]:

1. Висока ступінь впливу зовнішніх факторів, зокрема політичних, економічних, правових та культурних особливостей інших країн.
2. Значна мінливість і непередбачуваність міжнародного ринкового середовища.
3. Необхідність дотримання міжнародних стандартів і норм ведення зовнішньоекономічної діяльності.
4. Взаємозалежність внутрішніх процесів підприємства від зовнішніх економічних умов.
5. Особливості організації логістики та митного регулювання в міжнародних операціях.
6. Підвищені ризики, пов'язані з валютними коливаннями, політичними кризами, змінами тарифів та нетарифних бар'єрів.
7. Вимоги до високого рівня кваліфікації персоналу, залученого до ЗЕД.
8. Необхідність ефективної інформаційної підтримки та використання сучасних технологій для управління міжнародними операціями.

Врахування цих особливостей є важливим для побудови ефективного організаційно-економічного механізму управління ЗЕД.

Організаційно-економічний механізм ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства - це сукупність організаційних структур, методів, процедур, економічних важелів і правових норм, які забезпечують планування, координацію, регулювання та контроль зовнішньоекономічних процесів з метою досягнення максимальних результатів при раціональному використанні ресурсів [29].

Цей механізм спрямований на створення ефективної системи управління,

що враховує особливості міжнародного середовища, мінімізує ризики і забезпечує конкурентоспроможність підприємства на глобальному ринку. Він включає засоби мотивації, економічного стимулювання, інформаційного забезпечення та нормативно-правового регулювання, які взаємодіють для оптимізації зовнішньоекономічної діяльності та сталого розвитку підприємства.

Завдання, які повинен виконувати організаційно-економічний механізм ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства представлено на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Завдання, які повинен виконувати організаційно-економічний механізм ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [5; 29]

Більшість фахівців при застосуванні цього поняття сходяться на тому, що незалежно від його значення, складовими елементами його є економічна та організаційна системи. Отже, запропоновано організаційно-економічний механізм ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Організаційно-економічний механізм ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [31; 42]

Найважливішими етапами при управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства з точки зору класичних підходів до процесу управління є [1; 44]:

1. Розробка обґрунтованої політики та стратегії зовнішньоекономічної діяльності, що враховує глобальні ринкові умови та конкурентне середовище.
2. Формулювання оперативних та тактичних проміжних цілей, які спрямовують діяльність підприємства на досягнення стратегічних завдань.
3. Розробка конкретних заходів щодо впровадження поетапних управлінських дій, що забезпечують виконання поставлених цілей.

4. Формування альтернативних варіантів управлінських рішень та вибір найоптимальнішого з них на основі аналізу можливих ризиків і вигод.

5. Оцінка, аналіз, контроль та коригування відповідних процесів для забезпечення гнучкості управління і своєчасного реагування на зміни в зовнішньому середовищі [44].

Визначені етапи становлять основу ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю, сприяючи підвищенню її результативності і конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку.

Методи управління зовнішньоекономічною діяльністю пов'язані з ключовими функціями управління, такими як планування, мотивація, контроль, організація та регулювання. Відповідно до цих функцій методи поділяються на кілька видів: економічні, адміністративні, соціальні, психологічні, технологічні та правові. Найважливішими серед них є адміністративні та економічні методи, які використовуються для ефективного керування зовнішньоекономічними процесами. Ці методи працюють узгоджено, застосовуючи різноманітні інструменти для досягнення поставлених цілей (рис. 1.4).

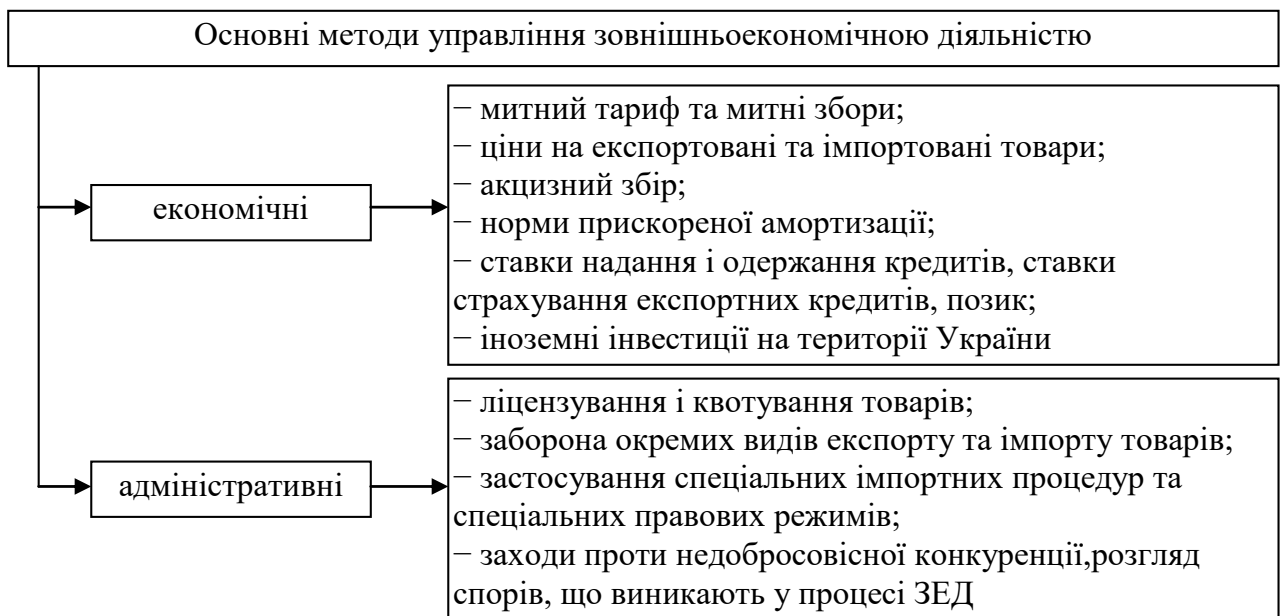

Рис. 1.4. Основні методи управління зовнішньоекономічною діяльністю

Джерело: складено автором на основі [33; 44]

Інструменти забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною

діяльністю підприємства - це сукупність методів, засобів і механізмів, які використовуються для планування, організації, контролю та регулювання зовнішньоекономічних процесів [50].

Характеристика інструментів забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства представлена у табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Характеристика інструментів забезпечення ефективності управління
зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Інструмент	Характеристика
Аналітичні інструменти	Засоби збору та обробки інформації для оцінки ринкових умов, аналізу конкурентів і ризиків.
Фінансові механізми	Системи бюджетування, планування витрат і доходів, фінансового стимулювання та контролю.
Правові засоби	Норми і правила, що регулюють зовнішньоекономічні операції відповідно до міжнародного і національного законодавства.
Інформаційні технології	Програмне забезпечення та системи для оперативного обміну даними, комунікації та управління процесами.
Організаційні методи	Механізми координації діяльності між різними підрозділами підприємства для забезпечення ефективної роботи.
Маркетингові інструменти	Методи і засоби просування товарів і послуг на міжнародних ринках, аналіз попиту та поведінки споживачів.

Джерело: складено автором на основі [16; 27]

Таким чином, система забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства є ключовим інструментом досягнення стабільного розвитку в умовах глобальної конкуренції. Вона охоплює комплекс методів, механізмів та інструментів, спрямованих на підвищення результативності зовнішньоекономічних операцій. Основу цієї системи становить раціональне поєднання економічних, адміністративних, правових, організаційних та інформаційних засобів управління. Важливу роль відіграє інтеграція сучасних інформаційних технологій, що дозволяє оперативно приймати управлінські рішення. Забезпечення ефективності потребує постійного аналізу зовнішнього середовища, адаптації до змін та стратегічного планування. Наявність гнучкої та адаптивної системи управління ЗЕД дає змогу підприємству знижувати ризики та ефективно використовувати наявні ресурси.

1.3. Методичні засади оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Від ефективності управління ЗЕД залежить не лише фінансова стабільність підприємства, а й його конкурентоспроможність на світовому ринку. Успішне ведення зовнішньоекономічних операцій потребує системного підходу, чіткої стратегії, раціонального використання ресурсів та виважених управлінських рішень. Проте для досягнення таких результатів важливо постійно здійснювати оцінку ефективності управління ЗЕД. Ця оцінка дозволяє виявити сильні та слабкі сторони діяльності, визначити напрямки удосконалення та мінімізувати ризики. Без якісного аналізу результатів управлінських рішень неможливо забезпечити стабільне зростання в умовах динамічного зовнішнього середовища. Крім того, оцінка ефективності є основою для прийняття стратегічних рішень та впровадження інновацій у зовнішньоекономічній діяльності. Вона також сприяє підвищенню прозорості та керованості процесів.

Таким чином, необхідність оцінки ефективності управління ЗЕД зумовлена як внутрішніми завданнями розвитку підприємства, так і зовнішніми викликами ринку. Це важливий елемент системи управління, що забезпечує її результативність та стійкість у довгостроковій перспективі [2].

Оцінка ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства - це процес кількісного та якісного аналізу результатів функціонування системи управління ЗЕД з метою визначення рівня досягнення поставлених цілей, ефективності використання ресурсів, відповідності обраної стратегії та доцільності прийнятих рішень.

Цей процес дозволяє [5; 29]:

- виявити сильні та слабкі сторони управлінської діяльності;
- оцінити прибутковість і ризикованість зовнішньоекономічних операцій;
- встановити рівень конкурентоспроможності на міжнародних ринках;
- забезпечити коригування стратегії в умовах змін зовнішнього середовища.

Оцінка ефективності базується на системі показників (економічних,

фінансових, організаційних тощо) і використовується як основа для ухвалення управлінських рішень, спрямованих на підвищення результативності зовнішньоекономічної діяльності підприємства [5].

Завдання проведення оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства полягають у комплексному аналізі управлінських процесів, результатів діяльності та визначенні напрямів покращення. Основні завдання включають [31; 42]:

1. Визначення рівня досягнення цілей ЗЕД – оцінка того, наскільки підприємство реалізує свої стратегічні й тактичні цілі на зовнішньому ринку.

2. Оцінка ефективності використання ресурсів – аналіз продуктивності праці, фінансових, матеріальних і інформаційних ресурсів у процесі здійснення ЗЕД.

3. Виявлення внутрішніх резервів підвищення ефективності – встановлення слабких місць у системі управління та потенційних можливостей для вдосконалення.

4. Аналіз результативності управлінських рішень – перевірка відповідності прийнятих рішень зовнішньоекономічним умовам і їх впливу на показники діяльності.

5. Оцінка ризиків та зовнішніх впливів – визначення ступеня впливу зовнішнього середовища на результати ЗЕД та рівня їх контролю з боку управління.

6. Формування інформаційної бази для прийняття рішень – забезпечення керівництва актуальною та обґрунтованою інформацією для коригування стратегії ЗЕД.

7. Підвищення конкурентоспроможності підприємства – оцінка позицій компанії на зовнішніх ринках і розробка заходів для зміцнення її ринкових позицій.

Представлені завдання спрямовані на забезпечення стабільності, зростання та адаптації підприємства до умов міжнародного економічного середовища.

Показники економічної ефективності управління зовнішньоекономічною

діяльністю умовно класифікують на дві основні групи [49; 66]:

1. Показники результату (ефекту) – це абсолютні величини, що відображають підсумковий фінансовий результат діяльності підприємства у сфері ЗЕД. Їх обчислюють у грошовому вираженні, як правило, шляхом визначення різниці між отриманими доходами та понесеними витратами. Ці показники дають змогу оцінити фактичний економічний ефект від зовнішньоекономічних операцій.

2. Показники ефективності – це відносні характеристики, які демонструють рівень результативності діяльності, тобто співвідношення прибутку до витрат, необхідних для його одержання. Їх зазвичай виражають у процентах, коефіцієнтах або частках. Такі показники дозволяють порівнювати ефективність різних напрямів ЗЕД та визначати найрезультативніші з них.

Доповненням до цієї класифікації можуть слугувати [59]:

- інтегральні показники, що враховують сукупність факторів (наприклад, рентабельність ЗЕД);
- динамічні показники, які відображають зміну ефективності управління у часі;
- галузеві або спеціалізовані показники, адаптовані до специфіки зовнішньоекономічної діяльності підприємства (наприклад, експортна маржа або рівень залежності від імпоротної сировини).

З метою якісної характеристики ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства потрібно дотримуватись встановлених методологічних положень (рис. 1.5).

Проведення економічного аналізу включає дослідження поточного фінансово-господарського стану підприємства, зокрема оцінку показників його зовнішньоекономічної діяльності. Такий аналіз дозволяє не лише зафіксувати фактичні результати, а й порівняти їх із запланованими значеннями, виявляючи при цьому наявні відхилення. Важливим етапом є також встановлення причин таких відхилень та факторів, що їх зумовили [72].

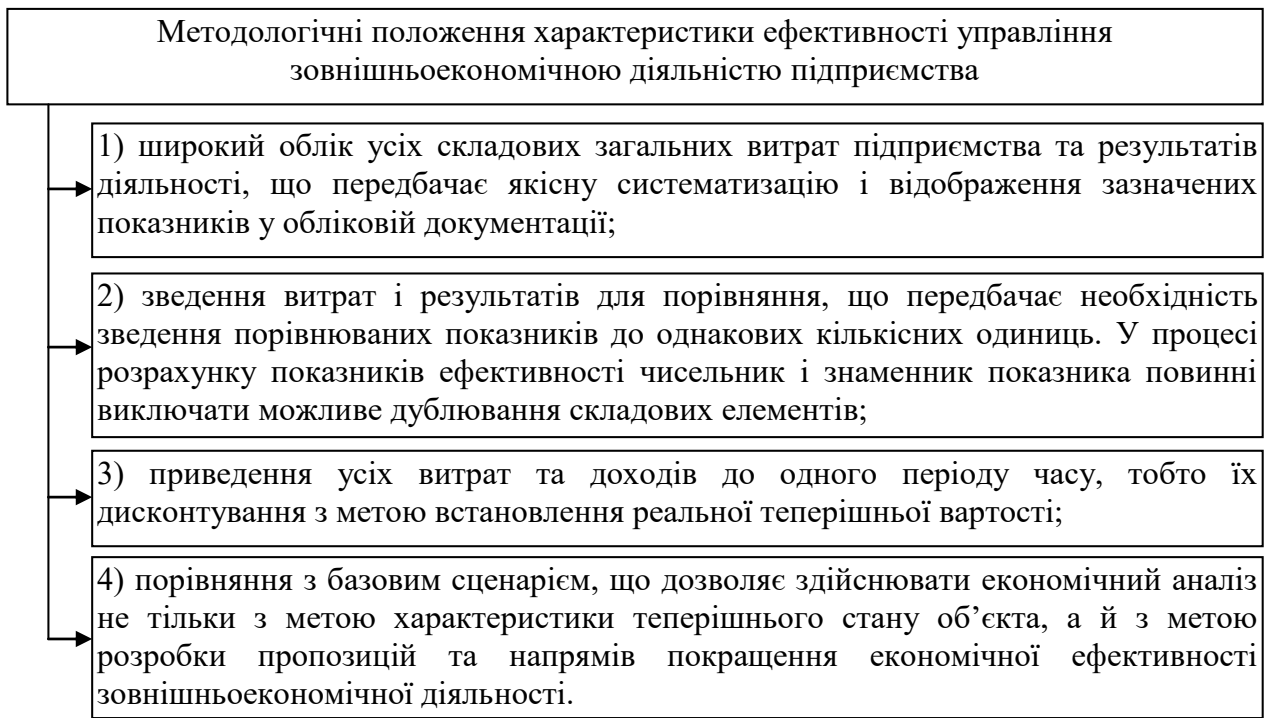

Рис. 1.5. Методологічні положення характеристики ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Джерело: складено автором на основі [59; 70]

Це дає можливість виявити як позитивні, так і негативні тенденції у здійсненні ЗЕД, а також оцінити вплив зовнішнього середовища та внутрішніх управлінських рішень на загальну ефективність діяльності. У підсумку економічний аналіз формує аналітичну базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення результативності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Аналіз ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю виступає ключовим інструментом у процесі прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Його основна мета полягає у всебічному дослідженні результатів ЗЕД та виявленні напрямів для її вдосконалення. Зокрема, до основних завдань аналізу належать [37; 48]:

1. Оцінка результативності діяльності підприємства та його структурних підрозділів у сфері зовнішньоекономічної діяльності, що дозволяє з'ясувати рівень досягнення поставлених цілей.

2. Пошук внутрішніх резервів підвищення ефективності, зокрема фінансових, організаційних або технологічних, що можуть бути задіяні для поліпшення показників ЗЕД.

3. Виявлення проблемних зон та вузьких місць, які потребують управлінського втручання, а також розробка пропозицій щодо усунення виявлених недоліків.

Таким чином, аналіз ефективності управління ЗЕД дозволяє забезпечити стратегічну орієнтацію розвитку підприємства та посилити його конкурентні позиції на зовнішніх ринках.

У процесі здійснення аналізу ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства необхідно вирішити низку важливих питань [16; 26]:

1. Встановити мету і визначити основні цілі аналізу. Насамперед потрібно чітко окреслити, для чого саме проводиться аналіз: для контролю, оцінки результатів чи пошуку резервів розвитку. Визначення цілей дозволяє зосередити увагу на найбільш важливих аспектах діяльності підприємства. Правильно сформульовані цілі формують основу для подальшого вибору методів і напрямів аналізу.

2. Сформувати методику аналізу ефективності та часові обмеження. Важливо обрати відповідні методи та інструменти аналізу, які забезпечать повноту й об'єктивність оцінки. При цьому необхідно встановити часові межі дослідження - наприклад, квартал, рік чи інший період. Це дозволить узгодити результати аналізу з реальними умовами функціонування підприємства.

3. Забезпечити достовірність основних джерел інформації. Для проведення якісного аналізу потрібно використовувати перевірену, актуальну та повну інформацію з внутрішніх і зовнішніх джерел. Недостовірні або застарілі дані можуть призвести до хибних висновків та помилкових управлінських рішень. Тому важливо здійснювати попередню перевірку інформаційної бази.

4. Визначити конкретних осіб, що будуть виконавцями аналізу. Проведення аналізу потребує участі фахівців з відповідною кваліфікацією у сфері ЗЕД,

фінансів чи економіки. Призначення відповідальних осіб дозволяє розподілити обов'язки, уникнути дублювання функцій та забезпечити контроль за якістю виконання роботи. Це сприяє ефективності аналітичного процесу та досягненню поставлених цілей [16; 26].

Методичні підходи до проведення оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства узагальнено у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

Методичні підходи до проведення оцінки ефективності управління
зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Назва підходу	Сутність	Переваги	Недоліки
Економічний	Оцінює фінансові результати ЗЕД: прибуток, дохід, витрати, рентабельність тощо.	Об'єктивність і вимірність; базується на фактичних даних.	Ігнорує неекономічні чинники (імідж, ризики, якість управління).
Порівняльний	Передбачає зіставлення показників ЗЕД з аналогічними підприємствами чи нормативами.	Простота реалізації; наочність.	Складно знайти дійсно порівнянні підприємства; відсутність єдиних стандартів.
Функціональний	Оцінює ефективність виконання функцій управління: планування, організації, контролю тощо.	Дозволяє виявити слабкі місця в управлінській системі.	Вимагає складного якісного аналізу; можливий суб'єктивізм.
Системний	Розглядає ЗЕД як частину загальної системи управління підприємством.	Дає комплексне уявлення про вплив ЗЕД на діяльність підприємства.	Висока складність реалізації; потребує великого обсягу інформації.
Інтегральний	Використовує зведені показники, які об'єднують кілька критеріїв ефективності.	Комплексна оцінка; можливість ранжування.	Необхідність уніфікації показників і їх нормування.

Джерело: складено автором на основі [5; 8]

Методичні підходи до оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства різноманітні та взаємодоповнюючі. Кожен з них має свої переваги, що дозволяють враховувати як фінансові, так і якісні аспекти діяльності. Економічний підхід забезпечує об'єктивність за рахунок числових показників, тоді як системний і функціональний підходи допомагають комплексно оцінити управлінські

процеси. Порівняльний метод дає змогу аналізувати позиції підприємства на ринку. Вибір конкретного методу або їх комбінації залежить від цілей оцінки, наявних даних і специфіки підприємства [24].

Для всебічної та об'єктивної оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства необхідно використовувати систему показників. Вони дозволяють кількісно вимірювати результати діяльності та аналізувати різні аспекти функціонування підприємства. Система показників допомагає виявити сильні і слабкі сторони управління, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Без чітко визначених критеріїв оцінка може бути суб'єктивною і неповною. Таким чином, використання системи показників є ключовим елементом підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності [30].

Система показників для оцінювання ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства представлена у табл. 1.6.

Таблиця 1.6

Система показників для оцінювання ефективності управління
зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Показник	Опис	Формула (методика розрахунку)	Призначення
1	2	3	4
Прибуток від ЗЕД	Чистий фінансовий результат від зовнішньоекономічної діяльності	Прибуток = Доходи від ЗЕД - Витрати на ЗЕД	Оцінка фінансової вигоди від ЗЕД
Рентабельність ЗЕД	Відношення прибутку до витрат або обсягу інвестицій у ЗЕД	Рентабельність (%) = $(\text{Прибуток від ЗЕД} / \text{Витрати на ЗЕД}) \times 100$	Оцінка ефективності вкладень у ЗЕД
Частка ЗЕД у загальному обсязі продажів	Відсоток доходів від ЗЕД у порівнянні із загальним доходом підприємства	Частка (%) = $(\text{Доходи від ЗЕД} / \text{Загальний дохід}) \times 100$	Визначення ролі ЗЕД у загальній діяльності підприємства
Коефіцієнт оборотності ЗЕД	Відношення доходів від ЗЕД до оборотних активів, задіяних у ЗЕД	Коефіцієнт = $\text{Доходи від ЗЕД} / \text{Оборотні активи ЗЕД}$	Оцінка ефективності використання оборотних коштів у ЗЕД
Ступінь виконання плану ЗЕД	Відношення фактичного обсягу зовнішньоекономічної діяльності до планового	Виконання (%) = $(\text{Фактичний обсяг} / \text{Плановий обсяг}) \times 100$	Контроль реалізації стратегічних та оперативних планів ЗЕД

Продовження таблиці 1.6

1	2	3	4
Рівень валютних ризиків	Показник ступеня ризиків, пов'язаних із валютними коливаннями	Аналіз на основі коефіцієнтів варіації валютних курсів	Оцінка впливу валютних коливань на результати ЗЕД
Вартість залучення фінансування	Витрати підприємства на залучення зовнішніх фінансових ресурсів для ЗЕД	Витрати на фінансування / Загальні витрати на ЗЕД	Визначення ефективності фінансової політики підприємства в ЗЕД
Коефіцієнт виконання контрактів	Відношення кількості успішно виконаних контрактів ЗЕД до загальної кількості контрактів	Коефіцієнт = Кількість виконаних контрактів / Загальна кількість	Оцінка якості управління договірними відносинами у ЗЕД
Термін виконання зовнішньоекономічних контрактів	Час від початку до завершення виконання контракту	Фактичний термін / Плановий термін × 100%	Оцінка своєчасності виконання міжнародних угод
Частка експортної продукції у загальному обсязі виробництва	Відсоток продукції, що експортується, від загального обсягу виробленої продукції	(Обсяг експорту / Загальний обсяг виробництва) × 100%	Визначення ролі експорту у виробничій діяльності підприємства
Показник диверсифікації ринків ЗЕД	Кількість країн, з якими здійснюється зовнішньоекономічна діяльність	Кількість активних зовнішньоекономічних партнерів	Оцінка ризиків та стабільності ЗЕД через розподіл ринків
Рівень використання митних пільг	Частка митних пільг і преференцій у загальних витратах на митне оформлення	(Вартість використаних пільг / Загальні митні витрати) × 100%	Оцінка ефективності використання митних переваг у ЗЕД

Джерело: складено автором на основі [1; 8]

Для оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства можна застосовувати методику, запропоновану К.О. Кириченко.

Передусім визначається індикатор ефективності експорту [30]:

$$E_1^{екс} = \frac{O_{в.ф} + B_p}{Z_{екс}} \quad (1.1)$$

де $E_1^{екс}$ – показник економічної ефективності експорту; $O_{в.ф.}$ – гривневий еквівалент відрахувань у валютний фонд підприємства, що розраховується

шляхом перерахунку обсягу валюти у гривні згідно з курсом на день надходження валюти; B_p – гривнева виручка від обов’язкового продажу валюти, грн; $Z_{екс}$ – повні затрати підприємства на експорт, грн.

$$E_2^{екс} = \frac{O_{екс}}{C_{екс}} \quad (1.2)$$

де $E_2^{екс}$ – економічна ефективність експорту; $O_{екс}$ – обсяг експорту, виражений у внутрішніх середньорічних цінах, грн; $C_{екс}$ – собівартість експортних товарів, грн.

$$E_3^{екс} = \left(\frac{O_{в.ф} + B_p - Z_{екс}}{O_{в.ф} + B_p} \times 100\% \right) \times \frac{O_{в.ф} + B_p}{K_{екс}} \quad (1.3)$$

де $E_3^{екс}$ – показник економічної ефективності експорту; $K_{екс}$ – середньорічна вартість основних виробничих і оборотних фондів, що використовуються в процесі виробництва експортної продукції, грн.

Прямий економічний ефект від можна визначити за такою формулою:

$$EE_{імн} = C_p - Z_{імн}^{THC} \quad (1.4)$$

де $EE_{імн}$ – економічний ефект імпорту; C_p – ціна реалізації імпортованих товарів на внутрішньому ринку, грн; $Z_{імн}^{THC}$ – затрати на імпорт товарів, грн.

Показник $EE_{імн}$ відображає обсяг прибутку, отриманий від реалізації імпортованих товарів. Зазначений показник варто використовувати для обґрунтування купівлі товарів і в процесі планування й прогнозування зовнішньоекономічної діяльності [30].

Таким чином, система показників для оцінювання ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю дозволяє комплексно аналізувати результати та процеси підприємства на міжнародних ринках. Впровадження різноманітних метрик допомагає своєчасно виявляти проблеми і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності та стабільності підприємства в глобальному бізнес-середовищі.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Нормативно-правове забезпечення є ключовим елементом ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. Воно створює правову базу, яка регулює всі аспекти міжнародних економічних відносин, забезпечуючи правову захищеність та стабільність бізнес-процесів. Завдяки чітким нормам і правилам підприємства можуть уникати ризиків, пов'язаних із порушенням законодавства та міжнародних договорів. Крім того, нормативно-правове поле сприяє впорядкуванню зовнішньоекономічних операцій, знижуючи невизначеність і підвищуючи прозорість діяльності. В умовах глобалізації, коли підприємства працюють на різних ринках із власними правовими системами, гармонізація законодавства набуває особливого значення. Також нормативні акти визначають процедури митного оформлення, ліцензування, валютного контролю та інших важливих процесів, що впливають на ефективність ЗЕД [32; 44].

Забезпечення дотримання законодавства допомагає уникати штрафів, санкцій і судових спорів, що можуть призвести до фінансових втрат. Водночас нормативно-правове регулювання створює умови для захисту прав і інтересів підприємств на міжнародній арені. Тому систематичне оновлення та адаптація законодавчої бази є необхідною умовою для успішної зовнішньоекономічної діяльності. Отже, нормативно-правове забезпечення виступає фундаментом стабільного і передбачуваного розвитку підприємств у сфері ЗЕД.

Основні напрями нормативно-правового забезпечення у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України наступні [55; 70]:

1. Регулювання зовнішньоекономічних відносин. Цей напрям включає закони та міжнародні договори, які встановлюють правила участі підприємств у зовнішньоекономічній діяльності, визначають права та обов'язки сторін, умови контрактів, порядок здійснення імпорту та експорту.

2. Митне законодавство. Регламентує порядок митного оформлення товарів,

визначає митні тарифи, правила проходження митного контролю, а також порядок застосування митних пільг та санкцій за порушення митних правил.

3. Валютне регулювання і контроль. Включає нормативні акти щодо валютних операцій, валютного контролю та обліку валютних надходжень і платежів, що забезпечують стабільність валютних потоків у зовнішньоекономічній діяльності.

4. Ліцензування та сертифікація. Визначає порядок отримання необхідних дозволів, ліцензій і сертифікатів для експорту чи імпорту окремих товарів і послуг, а також встановлює стандарти якості і безпеки продукції.

5. Антимонопольне регулювання. Напрямок, що запобігає монополізації ринку та сприяє справедливій конкуренції в міжнародній торгівлі, забезпечуючи рівні умови для всіх учасників ЗЕД.

6. Захист прав інтелектуальної власності. Регулює порядок захисту авторських прав, патентів, торговельних марок і комерційної таємниці у зовнішньоекономічній діяльності, що є важливим для інноваційної та технологічної співпраці.

7. Податкове законодавство у ЗЕД. Регулює порядок оподаткування зовнішньоекономічних операцій, включаючи ПДВ, мита, податок на прибуток, що впливає на фінансову ефективність підприємства.

Представлені напрями разом формують комплексну нормативно-правову базу, яка забезпечує правову стабільність і підтримку для підприємств у процесі їх зовнішньоекономічної діяльності.

Нормативно-правове забезпечення у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України представлено у табл. 1.7.

Нормативно-правове забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України формується на основі системи законів, кодексів та підзаконних актів, які регулюють усі аспекти міжнародної економічної діяльності.

Нормативно-правове забезпечення у сфері управління
зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України

Назва акта	Характеристика	Основне призначення
Митний кодекс України	Регулює порядок митного контролю, митного оформлення, застосування митних платежів та санкцій, визначає права і обов'язки учасників митних операцій.	Забезпечення правильного митного оформлення та контролю товарів.
Податковий кодекс України	Регулює податкові відносини, у тому числі оподаткування операцій ЗЕД, встановлює порядок нарахування і сплати податків і зборів.	Забезпечення податкової дисципліни та ефективного оподаткування ЗЕД.
Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»	Основний закон, що регулює загальні принципи та порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності, визначає права і обов'язки суб'єктів ЗЕД.	Встановлення правових основ ЗЕД, регулювання зовнішньоекономічних операцій.
Закон України «Про валюту і валютні операції»	Регулює валютні операції, валютний контроль та порядок використання валютних цінностей у ЗЕД.	Стабілізація валютних потоків, контроль валютних операцій.
Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»	Визначає порядок отримання ліцензій для окремих видів ЗЕД, що підлягають ліцензуванню згідно з законодавством.	Контроль за видачею ліцензій на діяльність у сфері ЗЕД.
Закон України «Про стандартизацію»	Встановлює вимоги до стандартів і сертифікації продукції, що імпортується та експортується, сприяє забезпеченню якості та безпеки товарів.	Гарантія відповідності продукції встановленим стандартам.
Закон України «Про захист прав споживачів»	Регулює захист прав споживачів, включаючи вимоги до імпортованих товарів, спрямований на безпеку та якість продукції на внутрішньому ринку.	Забезпечення прав споживачів та контроль якості імпортованої продукції.
Закон України «Про інтелектуальну власність»	Регулює правові відносини у сфері інтелектуальної власності, охорону авторських прав, патентів, торговельних марок в ЗЕД.	Захист інтелектуальних прав у зовнішньоекономічних операціях.

Джерело: складено автором на основі [10; 18; 19; 20; 21; 22; 36]

Представлені акти створюють правову базу, що визначає порядок здійснення зовнішньоекономічних операцій, митне оформлення, валютне регулювання, ліцензування, стандартизацію, оподаткування та захист прав учасників ЗЕД. Вони забезпечують законність, прозорість і передбачуваність бізнес-процесів, сприяють зниженню ризиків та підвищенню

конкурентоспроможності підприємств на світових ринках. Водночас, нормативні акти створюють умови для дотримання міжнародних зобов'язань України, інтеграції до світової економічної системи та гармонізації національного законодавства з європейськими і світовими стандартами. Така правова база є фундаментом для стабільного розвитку та ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю вітчизняних підприємств.

До основних напрямів удосконалення нормативно-правового забезпечення у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України можна віднести наступні [48; 51]:

1. Гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами та угодами. Необхідно удосконалювати нормативні акти з урахуванням вимог світових торговельних організацій, зокрема СОТ, а також інтеграційних угод із Європейським Союзом. Це сприятиме спрощенню процедур ведення ЗЕД і підвищенню довіри іноземних партнерів.

2. Оптимізація митного регулювання і спрощення процедур. Слід покращити нормативну базу, що регламентує митне оформлення, зменшити бюрократичні перепони та впровадити електронні сервіси для швидшого проходження митних процедур. Це знизить час і витрати підприємств на зовнішньоекономічні операції.

3. Удосконалення валютного регулювання. Потрібно адаптувати законодавство про валютні операції, щоб воно забезпечувало баланс між контролем та гнучкістю для бізнесу, що працює на міжнародних ринках. Це допоможе підприємствам оперативно здійснювати розрахунки і уникати валютних ризиків.

4. Покращення системи ліцензування та сертифікації. Необхідно розробити прозоріші та зрозуміліші процедури видачі ліцензій і сертифікатів, а також зменшити кількість надмірних вимог. Це сприятиме зниженню адміністративного навантаження і прискоренню виходу продукції на зовнішні ринки.

5. Посилення правового захисту інтелектуальної власності. Важливо

розвивати нормативну базу для надійного захисту патентів, торговельних марок і авторських прав у міжнародних операціях. Це стимулюватиме інновації і забезпечить конкурентоспроможність українських підприємств.

6. Вдосконалення системи контролю та відповідальності. Потрібно створити ефективні механізми контролю за дотриманням законодавства у сфері ЗЕД із чітким визначенням відповідальності за порушення. Це підвищить дисципліну суб'єктів ЗЕД і зменшить ризики корупції.

7. Підвищення прозорості та доступності нормативної інформації. Необхідно забезпечити легкий доступ підприємств до актуальних нормативних документів, роз'яснень і консультацій, зокрема через електронні платформи. Це сприятиме кращому розумінню і дотриманню законодавства.

Ці напрями удосконалення сприятимуть створенню ефективної, прозорої і сприятливої правової бази для розвитку зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств, підвищуючи їх конкурентоспроможність на світовому ринку [48; 51].

Інформаційне забезпечення відносин у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства являє собою систему збору, обробки, зберігання, аналізу та передачі достовірної й актуальної інформації, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень у міжнародній господарській діяльності. Це забезпечення охоплює різноманітні аспекти, зокрема [55]:

- відомості про зовнішні ринки (кон'юнктура, попит, конкуренція);
- економічну та правову інформацію (валютне регулювання, митні тарифи, податкове законодавство країн-партнерів);
- аналітичну та статистичну інформацію (звітність, фінансові показники ЗЕД, аналіз ефективності);
- технічну документацію (контракти, сертифікати, ліцензії, супровідні документи).

Наявність якісного інформаційного забезпечення дозволяє підприємству знизити ризики зовнішньоекономічних операцій, оперативно реагувати на зміни

зовнішнього середовища та формувати конкурентні стратегії на міжнародному ринку [31].

У сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства використовуються різні види інформаційних систем, які забезпечують ефективне прийняття рішень (табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Види інформаційних систем управління зовнішньоекономічною
діяльністю підприємства

Назва системи	Характеристика	Призначення
Управлінські інформаційні системи	Забезпечують керівництво підприємства інформацією для прийняття стратегічних та тактичних рішень	Планування, аналіз, оцінка ефективності ЗЕД
Обліково-аналітичні системи	Автоматизують фінансовий, податковий, митний та статистичний облік ЗЕД	Формування звітності, аналіз витрат та доходів
Інформаційно-пошукові системи	Дають змогу швидко знаходити, зберігати та обробляти нормативно-правову та ринкову інформацію	Пошук законодавства, митних кодів, тарифів, ринкової кон'юнктури
CRM-системи	Сприяють управлінню відносинами з іноземними клієнтами та партнерами	Ведення переговорів, облік контактів, історії угод, формування комерційних пропозицій
ERP-системи	Інтегрують усі процеси на підприємстві, включаючи зовнішньоекономічні	Управління закупівлями, логістикою, контрактами, фінансами
Системи електронного документообігу	Автоматизують створення, передачу, облік та зберігання документів у рамках ЗЕД	Митні декларації, зовнішньоекономічні контракти, сертифікати, рахунки-фактури
Системи моніторингу міжнародних ринків	Збирають та аналізують інформацію про динаміку цін, конкурентів, попит на міжнародних ринках	Визначення привабливих ринків, адаптація стратегії підприємства
Аналітичні системи бізнес-аналітики	Забезпечують аналіз великих масивів даних щодо ЗЕД з метою виявлення трендів і прогнозування результатів	Прогнозування ефективності, моделювання зовнішньоекономічних ризиків, підтримка рішень

Джерело: складено автором на основі [12; 24]

Отже, інформаційні системи відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Вони сприяють автоматизації обліку, аналізу, планування та контролю

зовнішньоекономічних операцій. Завдяки таким системам підприємство має змогу швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення та мінімізувати ризики. Особливе значення мають інтегровані ERP- і CRM-системи, які забезпечують взаємозв'язок між підрозділами та партнерами. Аналітичні системи допомагають оцінити ефективність діяльності та прогнозувати подальші дії на міжнародному ринку. Сучасне підприємство не може досягти високих результатів у ЗЕД без впровадження сучасного інформаційного забезпечення [12; 24].

Таким чином, нормативно-правове та інформаційне забезпечення є фундаментальними елементами ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Законодавча база формує рамки, в межах яких здійснюється ЗЕД, забезпечує правову визначеність, захист інтересів підприємства та його партнерів. Наявність чітко визначених правил і норм дозволяє уникнути правових ризиків, знижує ймовірність порушень і сприяє стабільному розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Водночас, сучасні інформаційні системи забезпечують оперативний доступ до необхідних даних, підтримують прийняття обґрунтованих рішень і підвищують загальну продуктивність управління. Їх використання дає змогу аналізувати великі обсяги інформації, контролювати процеси в реальному часі та адаптувати стратегію до змін міжнародного середовища. Взаємодія нормативно-правового та інформаційного забезпечення створює цілісну систему управління ЗЕД. У результаті підприємство отримує конкурентні переваги на зовнішніх ринках і підвищує свою стійкість до зовнішніх викликів.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що під зовнішньоекономічною діяльністю запропоновано розуміти сукупність форм і методів взаємодії суб'єктів господарювання з іноземними партнерами, що здійснюється у межах міжнародного поділу праці та включає експортно-імпортні операції, інвестиційне, науково-технічне, виробниче співробітництво, обмін послугами, технологіями, капіталом та іншими ресурсами. Ця діяльність спрямована на реалізацію економічних інтересів підприємства за межами національного ринку, забезпечення його конкурентоспроможності, залучення додаткових джерел доходу та зміцнення позицій у світовому господарстві.

2. Визначено, що зовнішньоекономічна діяльність підприємства є важливим чинником його розвитку та інтеграції у світову економіку. Вона охоплює комплекс взаємопов'язаних операцій, спрямованих на здійснення торговельних, інвестиційних, науково-технічних та інших форм співробітництва з іноземними партнерами. Завдяки ЗЕД підприємства отримують можливість розширювати ринки збуту, підвищувати конкурентоспроможність та залучати новітні технології. Ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю сприяє стабільному розвитку, фінансовій стійкості та міжнародному визнанню компанії.

3. Узагальнено, що система управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства з позицій ефективності - це комплекс взаємопов'язаних організаційних, інформаційних, економічних і технологічних процесів, спрямованих на досягнення максимальних результатів у зовнішньоекономічній діяльності при оптимальному використанні ресурсів. Вона включає планування, організацію, координацію, контроль та аналіз зовнішньоекономічних операцій з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку, мінімізації ризиків та забезпечення стабільного фінансового стану.

4. Обґрунтовано, що система забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства є ключовим інструментом досягнення стабільного розвитку в умовах глобальної конкуренції. Вона охоплює комплекс методів, механізмів та інструментів, спрямованих на підвищення результативності зовнішньоекономічних операцій. Основу цієї системи становить раціональне поєднання економічних, адміністративних, правових, організаційних та інформаційних засобів управління.

5. Встановлено, що оцінка ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства - це процес кількісного та якісного аналізу результатів функціонування системи управління ЗЕД з метою визначення рівня досягнення поставлених цілей, ефективності використання ресурсів, відповідності обраної стратегії та доцільності прийнятих рішень. Завдання проведення оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства полягають у комплексному аналізі управлінських процесів, результатів діяльності та визначенні напрямів покращення.

6. Обґрунтовано, що система показників для оцінювання ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю дозволяє комплексно аналізувати результати та процеси підприємства на міжнародних ринках. Впровадження різноманітних метрик допомагає своєчасно виявляти проблеми і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності та стабільності підприємства в глобальному бізнес-середовищі.

7. Доведено, що нормативно-правове та інформаційне забезпечення є фундаментальними елементами ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Взаємодія нормативно-правового та інформаційного забезпечення створює цілісну систему управління ЗЕД. У результаті підприємство отримує конкурентні переваги на зовнішніх ринках і підвищує свою стійкість до зовнішніх викликів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СТАНУ ТА НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПП «ЛАБТЕК»

2.1. Організаційно-економічний аналіз підприємства

В ході дослідження процесу забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства будемо здійснювати аналіз зовнішньоекономічної діяльності вітчизняного підприємства-суб'єкта ЗЕД ПП «Лабтек». Враховуючи його статус офіційного представника провідних іноземних виробників аналітичних приладів, ПП «Лабтек» є прикладом підприємства, яке реалізує логістичні та договірні механізми у сфері ЗЕД.

Оцінку виробничо-господарської діяльності підприємства необхідно розпочати з дослідження організаційно-правових основ функціонування ПП «Лабтек», яке представлено на рис. 2.1.

Організаційно-правова характеристика підприємства ПП «Лабтек»	
Повне найменування юридичної особи	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЛАБТЕК»
Скорочена назва	ПП «Лабтек»
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	31605497
Дата реєстрації	01.08.2001 р.
Розмір статутного капіталу	4115,00 тис.грн.
Організаційно-правова форма	Приватне підприємство
Форма власності	Недержавна власність
Види діяльності	33.20 Установлення та монтаж машин і устаткування 46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту
Місцезнаходження юридичної особи:	01103, м.Київ, Печерський район, БУЛЬВАР ДРУЖБИ НАРОДІВ, будинок 26/1, квартира 29

Рис. 2.1. Організаційно-правова характеристика ПП «Лабтек»

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Підприємство ПП «Лабтек» зареєстроване 01.08.2001 р. за юридичною адресою 01103, м.Київ, Печерський район, БУЛЬВАР ДРУЖБИ НАРОДІВ, будинок 26/1, квартира 29. Розмір статутного капіталу складає 4115,00 грн. На момент останнього оновлення даних 20.05.2025 р. стан організації - не перебуває в процесі припинення [31].

Компанія ПП «Лабтек» виступає офіційним представником в Україні провідних зарубіжних виробників аналітичного обладнання та комплектуючих до нього. Її діяльність спрямована на забезпечення підприємств харчової та сільськогосподарської галузей високоякісними приладами для проведення лабораторного контролю та досліджень. Така співпраця з міжнародними партнерами дозволяє ПП «Лабтек» забезпечувати вітчизняних споживачів сучасними технологічними рішеннями та підтримувати високі стандарти якості у виробництві та контролі харчової продукції.

ПП «Лабтек» було засноване у 2001 році в місті Києві групою ентузіастів - інженерів і науковців, які мали досвід роботи в галузі лабораторного обладнання. Основною ідеєю створення підприємства стало бажання забезпечити український ринок сучасними аналітичними приладами європейського рівня для харчової та сільськогосподарської промисловості.

На початковому етапі діяльність компанії обмежувалась поставками базових моделей лабораторного обладнання, які імпортувалися з Польщі та Чехії. Проте завдяки високій якості продукції та відповідальному підходу до кожного клієнта, ПП «Лабтек» швидко здобуло довіру перших замовників.

У 2003 році компанія уклала перший офіційний контракт з німецьким виробником спектрофотометрів, що дало змогу розширити асортимент продукції та охопити нові сегменти ринку. З того часу ПП «Лабтек» почало активно розвиватися як імпортер та дистриб'ютор аналітичного обладнання преміумкласу.

У 2005 році компанія відкрила власний сервісний центр, що став важливим конкурентною перевагою - клієнти отримали можливість не лише придбати обладнання, а й розраховувати на якісне гарантійне та післягарантійне

обслуговування.

У період з 2006 по 2010 роки підприємство активно брало участь у міжнародних виставках і форумах, укладаючи партнерські угоди з італійськими та французькими виробниками аналітичних приладів. Це дозволило значно збільшити номенклатуру продукції та покращити технологічні характеристики обладнання, яке постачалося до України.

Починаючи з 2011 року, ПП «Лабтек» активно інвестувало в навчання персоналу та вдосконалення внутрішніх бізнес-процесів, що дозволило покращити якість обслуговування клієнтів. Компанія впровадила стандарти ISO у внутрішню діяльність, що підвищило довіру з боку міжнародних партнерів.

У 2014–2015 роках, попри економічну нестабільність в Україні, підприємство не лише втримало позиції на ринку, а й вийшло на нові - зокрема аграрний сектор, що потребував високоточних лабораторних рішень для контролю якості зерна та кормів.

У 2017 році ПП «Лабтек» стало офіційним представником трьох провідних європейських виробників обладнання, включаючи постачальників інфрачервоних аналізаторів, автоматичних пробовідбірників та вологоаналізаторів. Це дозволило суттєво розширити клієнтську базу, особливо серед великих агрохолдингів.

З 2018 року підприємство активно розвиває напрямок поставок запчастин та комплектуючих до лабораторного обладнання, пропонуючи клієнтам оперативне постачання необхідних деталей безпосередньо зі складів у Європі. Завдяки цьому вдалося скоротити терміни ремонту обладнання та зменшити простой у виробництві клієнтів.

У 2020 році компанія впровадила нову ERP-систему для ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю, що оптимізувало логістику, облік та взаємодію з постачальниками. Це дало змогу знизити витрати та підвищити швидкість обробки замовлень.

У 2021 році ПП «Лабтек» започаткувало онлайн-освітню платформу для клієнтів, де проводяться вебінари та відеоінструкції з використання приладів.

Такий підхід суттєво підвищив рівень обслуговування та полегшив процес впровадження обладнання у виробничі цикли підприємств.

Станом на 2024 рік, ПП «Лабтек» є одним із провідних українських дистриб'юторів аналітичного обладнання з потужною мережею клієнтів по всій Україні. Серед основних клієнтів - харчові комбінати, аграрні лабораторії, науково-дослідні установи та експортно-орієнтовані підприємства.

Підприємство продовжує активно розвиватися, інвестуючи у цифровізацію процесів, персонал та розширення асортименту. Завдяки налагодженим партнерським зв'язкам з європейськими виробниками, компанія забезпечує найсучасніші рішення для лабораторного аналізу.

ПП «Лабтек» ставить перед собою завдання й надалі залишатися лідером у своїй галузі, забезпечуючи український ринок надійними, точними й ефективними технологіями для лабораторного контролю.

Характеристика місії, бачення, стратегічних принципів та цілей розвитку ПП «Лабтек» на ринку представлена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Характеристика місії, бачення, стратегічних принципів та цілей
розвитку ПП «Лабтек» на ринку

Елемент	Зміст
Місія підприємства	Забезпечення українських підприємств харчової та аграрної промисловості сучасним, точним і надійним аналітичним обладнанням, що сприяє підвищенню якості продукції та міжнародній конкурентоспроможності.
Бачення розвитку	Бути визнаним лідером на українському ринку аналітичних приладів і сервісного обслуговування, інтегруючи інноваційні технології, розширюючи партнерства з європейськими виробниками та впроваджуючи цифрові рішення в логістиці та обслуговуванні.
Стратегічні принципи	- орієнтація на якість та надійність продукції; - побудова довгострокових відносин з клієнтами; - високий рівень технічної підтримки та навчання; - постійне оновлення асортименту відповідно до інновацій ринку; - дотримання європейських стандартів у бізнес-процесах.
Стратегічні цілі розвитку	- розширення частки ринку аналітичного обладнання в Україні; - збільшення кількості офіційних представництв у регіонах; - інтеграція іт-рішень у процеси обліку та замовлень; - розвиток експортного напрямку (запчастини та сервіс); - поглиблення співпраці з науковими установами для спільних інноваційних проєктів.

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

ПП «Лабтек» є провідним українським дистриб'ютором аналітичного обладнання для харчової та аграрної промисловості. Основною місією компанії є забезпечення клієнтів якісною та надійною продукцією європейського рівня. Стратегія розвитку підприємства ґрунтується на інноваційності, партнерстві з виробниками, високому рівні сервісу та цифровізації процесів. Компанія активно впроваджує нові технології, розширює асортимент та покращує клієнтське обслуговування. У перспективі ПП «Лабтек» прагне стати національним лідером галузі та вийти на міжнародний ринок.

Організаційну структуру управління підприємства ПП «Лабтек» представлено на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Організаційна структура управління ПП «Лабтек»

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Організаційна структура управління ПП «Лабтек» має лінійно-функціональний характер, що забезпечує чіткий розподіл обов'язків та відповідальності між структурними підрозділами підприємства. На чолі компанії знаходиться директор, який здійснює загальне керівництво, приймає стратегічні рішення та несе відповідальність за ефективність діяльності підприємства.

Такий підхід до структури дозволяє ПП «Лабтек» гнучко реагувати на ринкові зміни, ефективно здійснювати зовнішньоекономічні операції та підтримувати високий рівень обслуговування клієнтів.

Результати проведеного SWOT-аналізу стратегічного розвитку

підприємства ПП «Лабтек» на ринку представлено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Результати проведеного SWOT-аналізу стратегічного розвитку
підприємства ПП «Лабтек» на ринку

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
- офіційне представництво європейських брендів	- обмежений обсяг статутного капіталу
- налагоджені зовнішньоекономічні зв'язки	- вузька спеціалізація (аналітичне обладнання)
- висока якість та інноваційність продукції	- залежність від імпорту та валютних коливань
- досвідчені фахівці у сфері зед	- обмежена присутність у регіонах України
- розвинена сервісна служба	- недостатній рівень цифровізації внутрішніх процесів
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
- розширення асортименту обладнання	- посилення конкуренції на ринку імпортного обладнання
- вихід на нові ринки (країни-сусіди, агросектор)	- ускладнення логістичних маршрутів через політичну нестабільність
- державні програми підтримки модернізації виробництва	- зміни в митному або податковому регулюванні
- впровадження цифрових платформ для продажів та сервісу	- інфляційні процеси та нестабільність валютного курсу
- підвищення попиту на сучасне лабораторне обладнання	- ризики санкцій або обмежень щодо партнерських країн

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Таким чином, сучасний стан ПП «Лабтек» характеризується стабільним функціонуванням на ринку постачання високотехнологічного аналітичного обладнання для харчової та сільськогосподарської галузей. Підприємство має чітко вибудовану організаційну структуру та ефективно здійснює зовнішньоекономічну діяльність, співпрацюючи з провідними європейськими виробниками. Попри обмежений обсяг власного капіталу та залежність від імпорту, компанія демонструє високу якість обслуговування, професіоналізм персоналу та гнучкість у веденні бізнесу. Перспективи розвитку ПП «Лабтек» пов'язані з розширенням ринків збуту, цифровізацією процесів, диверсифікацією асортименту продукції, а також активною участю в державних програмах модернізації промисловості.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

У сучасних умовах ринкової економіки діагностика фінансово-економічного стану підприємства є важливим інструментом управління та основою для прийняття обґрунтованих рішень. Вона дозволяє своєчасно виявляти внутрішні резерви, оцінювати ефективність функціонування суб'єкта господарювання та визначати рівень його фінансової стійкості. Без чіткого розуміння фінансового стану неможливо формувати стратегію розвитку, залучати інвестиції чи забезпечити конкурентоспроможність на ринку.

Діагностика охоплює всебічне вивчення структури активів і пасивів, аналіз ліквідності, платоспроможності, рентабельності та оборотності ресурсів. Вона також включає оцінку прибутковості, динаміки витрат, рівня ризиків та ефективності управління фінансовими потоками. Зміст діагностики полягає не лише у зборі даних, а й в інтерпретації показників, порівнянні з нормативними значеннями або середньогалузевими стандартами.

Результати аналізу є основою для розробки рекомендацій щодо покращення фінансового становища та підвищення ефективності господарської діяльності. Важливо, що діагностика дає змогу не тільки виявити існуючі проблеми, але й запобігти можливим кризовим ситуаціям. Вона виконує функцію своєрідної системи раннього попередження, що дозволяє менеджменту оперативно реагувати на зміни у зовнішньому і внутрішньому середовищі.

Особливо актуальною є діагностика в період нестабільності економіки, коли підприємства змушені адаптуватися до нових умов і швидко змінювати підходи до управління. Проведення такої оцінки вимагає системного підходу, використання сучасних методик, інформаційних технологій і компетентного аналітичного персоналу. Успішна діагностика базується на якісній фінансовій звітності, доступності внутрішньої інформації та об'єктивності оцінювання.

Таким чином, діагностика фінансово-економічного стану - це ключовий елемент управлінського процесу, що забезпечує стабільність, розвиток та

зростання підприємства. Вона сприяє зниженню ризиків, підвищенню інвестиційної привабливості та ефективному стратегічному плануванню.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ПП «Лабтек» представлена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Основні економічні показники діяльності ПП «Лабтек»

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	39923	42867	44769	4846	12,14
Валовий прибуток, тис. грн.	16561	19367	18937	2376	14,35
Чистий прибуток, тис. грн.	403	604	405	2	0,50
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	29393,0	33851,0	40437,0	11044,0	37,57
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	1615,5	1882,5	2160,5	545,0	33,74
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	27777,5	31968,5	38276,5	10499,0	37,80
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	32	35	39	7	21,88
Фондовіддача, грн.	24,71	22,77	20,72	-3,99	-16,15
Фондомісткість	0,03	0,03	0,03	0,00	0,48
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	50,48	53,79	55,40	4,91	9,73
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	1247,59	1224,77	1147,92	-99,67	-7,99
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,44	1,34	1,17	-0,27	-18,62

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз основних економічних показників діяльності ПП «Лабтек» за 2022–2024 роки свідчить про позитивну динаміку більшості фінансових результатів підприємства. Зокрема, чистий дохід зріс на 4846 тис. грн або на 12,14%, що свідчить про зростання обсягів реалізації продукції. Валовий прибуток також підвищився на 14,35%, однак у 2024 році спостерігається незначне зниження порівняно з 2023 роком, що може свідчити про підвищення собівартості. Чистий прибуток залишився майже незмінним (зростання лише на 0,5%), що вказує на збільшення витрат або падіння рентабельності.

Середньорічна вартість активів зросла на 37,57%, що є позитивним сигналом щодо розширення ресурсної бази підприємства. Оборотні активи

демонструють суттєве зростання (на 37,8%), що може свідчити про активізацію оборотного капіталу, а необоротні - зросли на 33,74%, що може свідчити про оновлення основних засобів. Середньооблікова чисельність працівників збільшилася на 7 осіб, або 21,88%, однак це не супроводжувалося зростанням продуктивності праці, яка зменшилася на 7,99%.

Негативною тенденцією є зниження фондівдачі на 16,15% та коефіцієнта оборотності оборотних активів на 18,62%, що може свідчити про зменшення ефективності використання виробничих ресурсів і зниження швидкості обігу капіталу. Водночас фондоозброєність працівників зросла на 9,73%, що демонструє покращення матеріально-технічного забезпечення персоналу. Загалом, підприємство ПП «Лабтек» демонструє зростання доходів та активів, однак потребує підвищення ефективності використання ресурсів та оптимізації витрат для поліпшення прибутковості.

Діагностика майнового стану підприємства є ключовим етапом у процесі загального аналізу його фінансово-економічної діяльності. Вона дозволяє визначити структуру, динаміку та ефективність використання наявних активів, а також оцінити рівень забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Майновий стан безпосередньо впливає на платоспроможність, фінансову стійкість і інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання. Особливої актуальності набуває оцінка майна в умовах нестабільного економічного середовища, коли підприємства повинні оперативно приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Діагностика охоплює аналіз основних засобів, оборотних і необоротних активів, зобов'язань, а також співвідношення між ними. Це дозволяє виявити тенденції в структурі активів, визначити рівень зносу обладнання, забезпеченість підприємства обіговими коштами. Достовірна оцінка майнового стану забезпечує ефективне планування розвитку підприємства, визначення потреб у модернізації та інвестиціях. Також вона допомагає виявити ризики втрати ліквідності або надмірної залежності від зовнішніх джерел фінансування. Таким чином, діагностика майнового стану є важливим інструментом стратегічного та

оперативного управління підприємством.

Характеристика майна підприємства ПП «Лабтек» та джерел його формування за балансом представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Характеристика майна підприємства ПП «Лабтек»
та джерел його формування за балансом

Показники	На 31.12.2022 р.		На 31.12.2023 р.		На 31.12.2024 р.		2024 р. до 2022 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	1759	5,7	2006	5,5	2315	5,2	556	31,61	-0,43
в т.ч. основні засоби	869	2,8	938	2,6	1755	4,0	886	101,96	1,17
2. Оборотні активи	29338	94,3	34599	94,5	41954	94,8	12616	43,00	0,43
в т.ч. запаси	5521	17,8	7898	21,6	6323	14,3	802	14,53	-3,47
дебіторська заборговність	12759	41,0	16102	44,0	20208	45,6	7449	58,38	4,62
грошові кошти	10695	34,4	10072	27,5	15289	34,5	4594	42,95	0,14
Пасиви									
1. Власний капітал	5410	17,4	5671	15,5	5283	11,9	-127	-2,35	-5,46
в т.ч. зареєстрований капітал	4115	13,2	4115	11,2	4115	9,3	0	0,00	-3,94
нерозподілений прибуток	1296	4,2	1556	4,3	1168	2,6	-128	-9,88	-1,53
2. Поточні зобов'язання і забезпечення	25687	82,6	30934	84,5	38986	88,1	13299	51,77	5,46
Баланс	31097	100,0	36605	100,0	44269	100,0	13172	42,36	x

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Загальний обсяг активів підприємства зріс на 13172 тис. грн, або на 42,36%, що свідчить про суттєве розширення господарської діяльності. Частка необоротних активів у структурі активів зменшилася з 5,7% до 5,2%, хоча їх абсолютна величина зросла на 31,61%, що свідчить про деяку інтенсифікацію інвестицій у довгострокові ресурси. Особливо помітним є зростання основних засобів - майже вдвічі (+101,96%), що може вказувати на оновлення або розширення виробничої бази. Оборотні активи залишаються домінуючими у структурі з найбільшим приростом у грошових коштах (+42,95%) та дебіторській

заборгованості (+58,38%). Це свідчить про нарощення операційної діяльності, але й про можливі ризики зростання дебіторської заборгованості.

У пасиві балансу спостерігається скорочення частки власного капіталу з 17,4% до 11,9%, що є негативною тенденцією. Зменшення нерозподіленого прибутку на 9,88% та незначна зміна зареєстрованого капіталу свідчать про обмежену внутрішню фінансову стабільність. Водночас, суттєво зросли поточні зобов'язання - на 51,77%, що свідчить про збільшення зовнішнього фінансування, можливо, за рахунок кредитів або комерційної заборгованості. Загалом, динаміка активів є позитивною, однак зростання зобов'язань при зниженні частки власного капіталу потребує посиленої уваги до фінансової стійкості підприємства ПП «Лабтек».

Діагностика фінансових результатів діяльності підприємства є ключовим інструментом для оцінювання його прибутковості та загальної ефективності функціонування. Цей процес дозволяє виявити сильні й слабкі сторони фінансово-господарської діяльності, забезпечити обґрунтованість управлінських рішень і розробити шляхи підвищення прибутковості. В умовах динамічного ринкового середовища підприємства постійно стикаються з викликами, пов'язаними з коливаннями попиту, змінами в ціноутворенні, податковим навантаженням та конкуренцією. Саме тому своєчасна і якісна фінансова діагностика набуває особливої актуальності.

Аналіз фінансових результатів охоплює вивчення таких показників, як чистий дохід, валовий прибуток, операційний та чистий прибуток, рентабельність і динаміка змін цих показників у часі. Він дозволяє з'ясувати, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси для створення доданої вартості. Крім того, діагностика фінансових результатів є основою для визначення інвестиційної привабливості підприємства та формування довгострокових стратегій розвитку. У процесі аналізу враховуються як внутрішні чинники (структура витрат, організація виробництва), так і зовнішні (макроекономічна ситуація, регуляторне середовище). Таким чином, діагностика фінансових результатів забезпечує підприємство об'єктивною інформацією для

прийняття стратегічних та тактичних рішень.

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ПП «Лабтек» проаналізовано у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Механізм формування фінансових результатів діяльності
підприємства ПП «Лабтек», тис.грн.

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	39923	42867	44769	4846	12,14
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	23362	23501	25832	2470	10,57
Валовий прибуток	16561	19367	18937	2376	14,35
Інші операційні доходи	1538	1556	4523	2985	194,08
Адміністративні витрати	2289	2794	2851	562	24,55
Витрати на збут	14478	16278	19345	4867	33,62
Інші операційні витрати	724	994	792	68	9,39
Фінансовий результат від операційної діяльності	609	857	472	-137	-22,50
Інші витрати	14	6	5	-9	-64,29
Фінансовий результат до оподаткування	603	859	474	-129	-21,39
Чистий фінансовий результат	403	604	405	2	0,50

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз механізму формування фінансових результатів діяльності ПП «Лабтек» за 2022–2024 роки свідчить про позитивну динаміку більшості показників. Чистий дохід від реалізації зріс на 4846 тис. грн, або на 12,14%, що є ознакою стабільного попиту на продукцію підприємства. Водночас собівартість реалізованої продукції збільшилась на 10,57%, що нижче темпів зростання доходу, що позитивно вплинуло на валовий прибуток. Його зростання на 2376 тис. грн (14,35%) підтверджує покращення ефективності виробництва.

Суттєво зросли інші операційні доходи - на 2985 тис. грн, або майже втричі, що може свідчити про диверсифікацію джерел доходу. Разом із тим витрати на збут зросли на 4867 тис. грн (33,62%), що перевищує приріст доходу, й може сигналізувати про зниження ефективності реалізаційної політики. Адміністративні витрати також зросли, але в помірних межах (на 24,55%). Через

зростання витрат фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 22,5%. Хоча чистий прибуток у 2024 році залишився майже на рівні 2022 року, його зміна склала лише +2 тис. грн (0,5%), що є вкрай низьким показником. У цілому, незважаючи на зростання доходів, підприємству необхідно оптимізувати витрати, особливо збутові, щоб забезпечити стійке зростання фінансових результатів.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ПП «Лабтек» представлена у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка показників оцінки фінансового стану
підприємства ПП «Лабтек»

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,14	1,12	1,08	-0,07	-5,78
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,42	0,33	0,39	-0,02	-5,81
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	3651	3665	2968	-683,0	-18,71
Коефіцієнт автономії	0,17	0,15	0,12	-0,05	-31,40
Коефіцієнт фінансової залежності	5,75	6,45	8,38	2,63	45,78
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,21	0,18	0,14	-0,08	-35,66
Коефіцієнт оборотності активів	1,36	1,27	1,11	-0,25	-18,49
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	7,52	7,74	8,17	0,65	8,71
Рентабельність господарської діяльності, %	1,48	1,97	0,97	-0,51	x
Рентабельність власного капіталу, %	7,59	10,90	7,39	-0,20	x
Рентабельність продукції, %	-0,51	0,69	-6,79	-6,27	x

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз динаміки показників фінансового стану ПП «Лабтек» за 2022–2024 роки вказує на певні негативні тенденції. Коефіцієнт загальної ліквідності знизився на 5,78%, що свідчить про зменшення здатності підприємства покривати короткострокові зобов’язання. Абсолютна ліквідність також знизилася, що означає меншу кількість швидко ліквідних активів для термінового покриття боргів. Чистий оборотний капітал зменшився на 18,71%, що свідчить про зростання фінансових ризиків. Значне падіння коефіцієнта автономії (-31,4%) та підвищення коефіцієнта фінансової залежності на 45,78% свідчать про зростаючу заборгованість підприємства перед кредиторами.

Фінансова стійкість знизилася на 35,66%, що говорить про послаблення загальної фінансової стабільності. Показник оборотності активів зменшився на 18,49%, вказуючи на зниження ефективності використання ресурсів підприємства. Водночас коефіцієнт оборотності власного капіталу зріс на 8,71%, що свідчить про деяке покращення використання власних ресурсів. Проте рентабельність господарської діяльності та власного капіталу знизилася, а рентабельність продукції стала негативною, що вказує на проблеми з прибутковістю підприємства.

Таким чином, можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства ПП «Лабтек» у досліджуваній період погіршився, потребує посиленої уваги до ліквідності, фінансової стабільності та ефективності управління фінансовими ресурсами.

2.3. Оцінка стану та системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

ПП «Лабтек» є офіційним представником іноземних виробників аналітичних приладів на українському ринку. Основний напрям діяльності підприємства пов'язаний з імпортом високотехнологічного обладнання для харчової та сільськогосподарської промисловості. Компанія активно постачає сучасні аналітичні прилади, які використовуються для контролю якості продукції на різних етапах виробництва.

Імпортна продукція охоплює широкий спектр вимірювальних приладів, зокрема для аналізу вмісту білка, вологи, жиру, цукру тощо. Завдяки співпраці з провідними компаніями з Данії, Швеції та США, ПП «Лабтек» забезпечує постачання інноваційного обладнання, що відповідає міжнародним стандартам.

Основна стратегічна мета компанії полягає в підвищенні ефективності українського агропромислового сектору за допомогою імпорту новітніх технологій. Виробники, які працюють з компанією, мають можливість суттєво покращити точність контролю якості сировини та готової продукції. Особливо

важливими є прилади, що забезпечують автоматизовану обробку результатів аналізів, що зменшує ймовірність людської помилки. Прилади функціонують на основі таких технологій, як FTIR (інфрачервона спектроскопія з перетворенням Фур'є), NIR (ближнє інфрачервоне випромінювання), рентгенівське сканування, дистиляція за методом Кьельдаля, метод спалювання Дюма, проточна цитометрія тощо. Впровадження такої продукції дозволяє оптимізувати технологічні процеси та знизити виробничі втрати.

Продукція ПП «Лабтек» застосовується в різних галузях: молочній, зерновій, м'ясній, фуражній, виноробній та інших. Це дозволяє підприємству працювати з великим числом замовників і підтримувати стабільні обсяги імпорتنих поставок. Варто відзначити й той факт, що імпортована техніка потребує якісного сервісного обслуговування, тому ПП «Лабтек» також пропонує постачання запасних частин і надає технічну підтримку. Це дозволяє зменшити ризики простоїв обладнання та забезпечити його стабільну експлуатацію. Завдяки тісній співпраці з вітчизняними агропромисловими підприємствами, компанія має добру репутацію як надійний постачальник.

Імпортна діяльність ПП «Лабтек» не лише задовольняє внутрішній попит на якісне аналітичне обладнання, але й сприяє технологічній модернізації харчової промисловості України. Зокрема, компанія спрямовує зусилля на розширення лінійки обладнання відповідно до нових потреб клієнтів. У період зростання вимог до безпеки та якості харчових продуктів, роль точного аналітичного контролю стає ще більш важливою. Розширення імпортової діяльності ПП «Лабтек» також має потенціал для збільшення частки компанії на ринку лабораторного обладнання.

Іншим важливим аспектом є використання сучасного програмного забезпечення в імпортованих приладах. Більшість з них мають інтегровані системи збору, обробки й збереження даних, що дозволяє клієнтам отримувати максимально точні та репрезентативні результати. Така автоматизація є важливою передумовою цифровізації в аграрному секторі. У контексті загальноєвропейських тенденцій переходу до «розумного» землеробства

імпортовані прилади ПП «Лабтек» відповідають сучасним трендам.

Зовнішньоекономічна діяльність компанії потребує чіткої логістичної організації, адже йдеться про регулярне ввезення високоточного обладнання. Компанія вміло поєднує налагоджені логістичні маршрути з ефективною митною документацією, що дозволяє уникати затримок і забезпечує своєчасні поставки.

Загальна характеристика іноземних компаній-постачальників продукції до ПП «Лабтек» наведена на рис. 2.3.

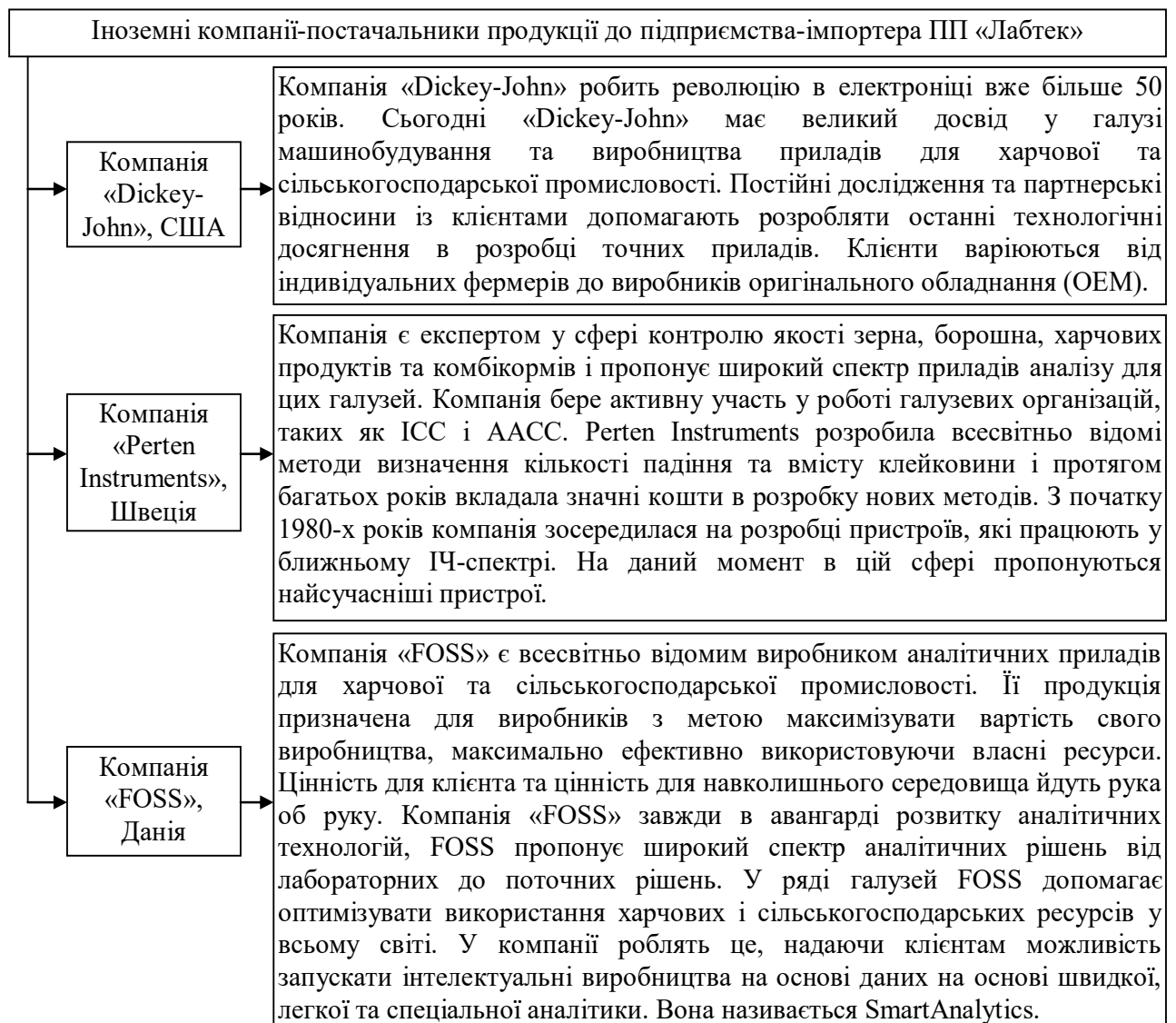

Рис. 2.3. Іноземні компанії-постачальники продукції до підприємства-імпортера ПП «Лабтек»

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Результати представленого дослідження показали, що компанія ПП«Лабтек» є офіційним представником, імпортером та дистриб'ютором аналітичних приладів та пристроїв для підприємств харчової та сільськогосподарської промисловості наступних відомих іноземних компаній: «Dickey-John», США; «Perten Instruments», Швеція; «FOSS», Данія.

В ході представлення аналізу імпоротної діяльності підприємства, перш за все, потрібно провести оцінку динамічних зрушень у обсягах імпорту товарів ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр., що наведено на рис. 2.4.

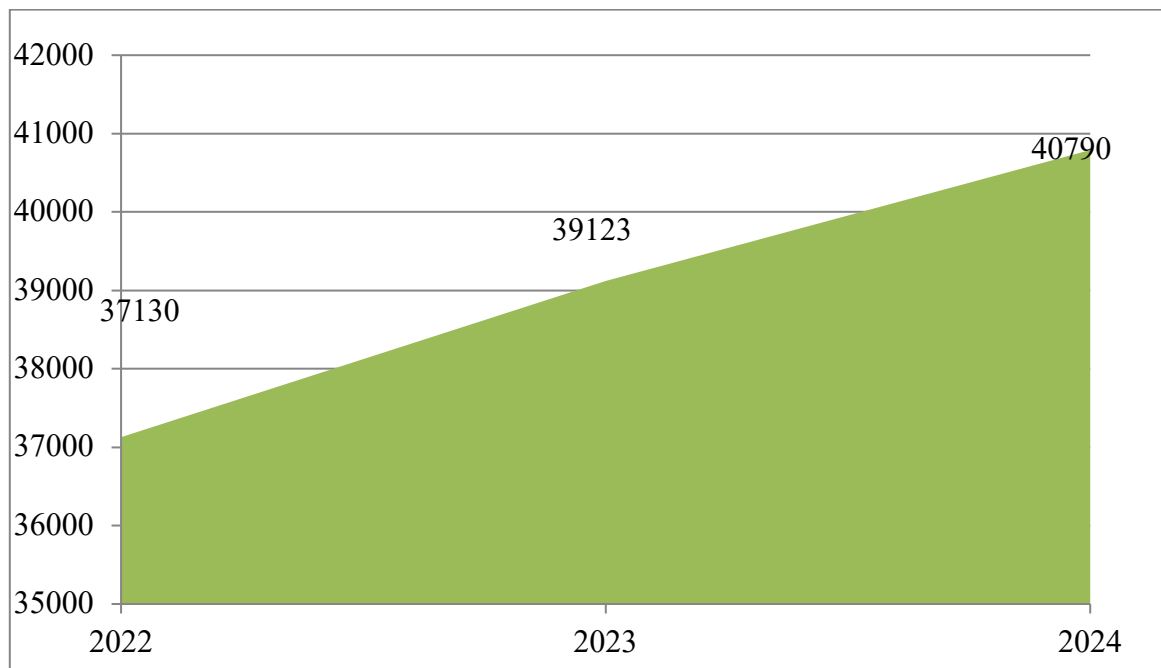

Рис. 2.4. Динаміка обсягів постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр., тис.грн.

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

На основі представленого дослідження визначено, що найбільшого значення обсяги постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» набули у 2024 р. на рівні 40790 тис.грн. В цілому, за аналізований період відбулося збільшення імпортних операцій підприємства на 3660 тис.грн., або на 9,86 %, що склало 40790 тис.грн.

Динаміка товарної структури постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр. наведена на рис. 2.5.

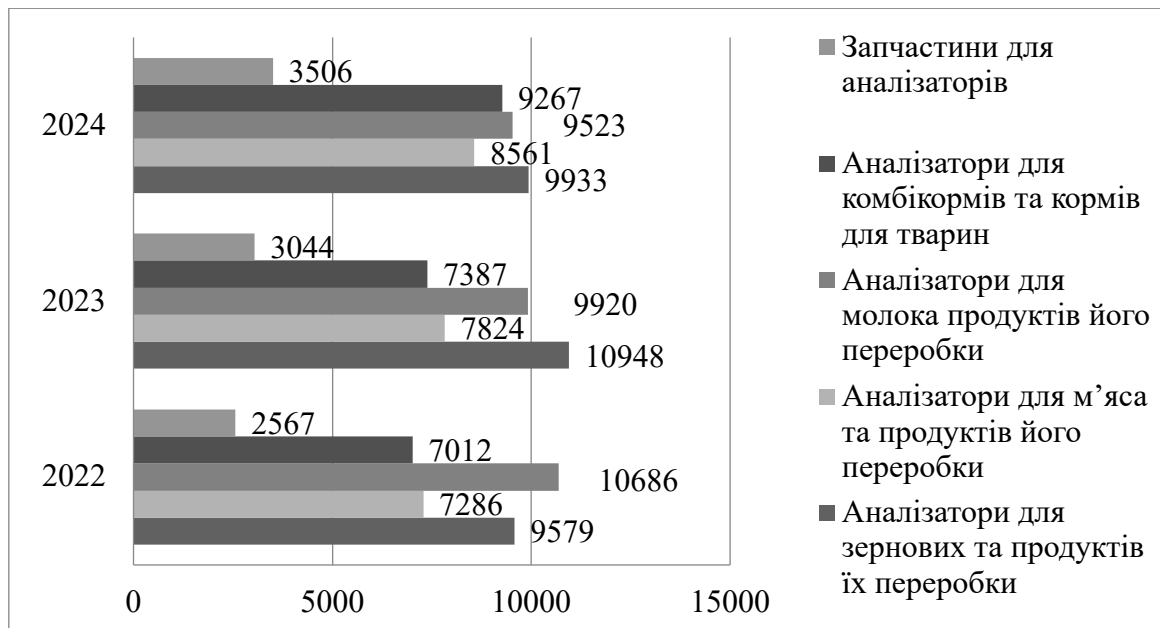

Рис. 2.5. Динаміка товарної структури постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр., тис.грн.

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

На основі представлених даних визначено, що найбільший приріст обсягів імпортних операцій компанії забезпечено від надходжень аналізаторів для молока продуктів його переробки – 10686 тис. грн. у 2022 р. та 9523 тис. грн. у 2024 р., а найменший від надходжень запчастин для аналізаторів - 2567 тис. грн. у 2022 р. та 3506 тис. грн. у 2024 р.

Товарна структура постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 роках представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Товарна структура постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр., %

Продукція	Роки			2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Аналізатори для зернових та продуктів їх переробки	25,80	27,98	24,35	-1,45
Аналізатори для м'яса та продуктів його переробки	19,62	20,00	20,99	1,37
Аналізатори для молока продуктів його переробки	28,78	25,36	23,35	-5,43
Аналізатори для комбікормів та кормів для тварин	18,88	18,88	22,72	3,84
Запчастини для аналізаторів	6,91	7,78	8,60	1,69
Разом	100,00	100,00	100,00	x

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Аналіз показав, що найбільшу питому вагу в структурі імпорتنих операцій ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр. посідав імпорт аналізаторів для зернових та продуктів їх переробки. Питома вага цього виду продукції становила 24,35 % імпорту продукції у 2024 р. Водночас, обсяги імпорту аналізаторів для молока продуктів його переробки призвели до скорочення питомої ваги – на 5,43 %.

Динаміка географічної структури постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр. наведена на рис. 2.6.

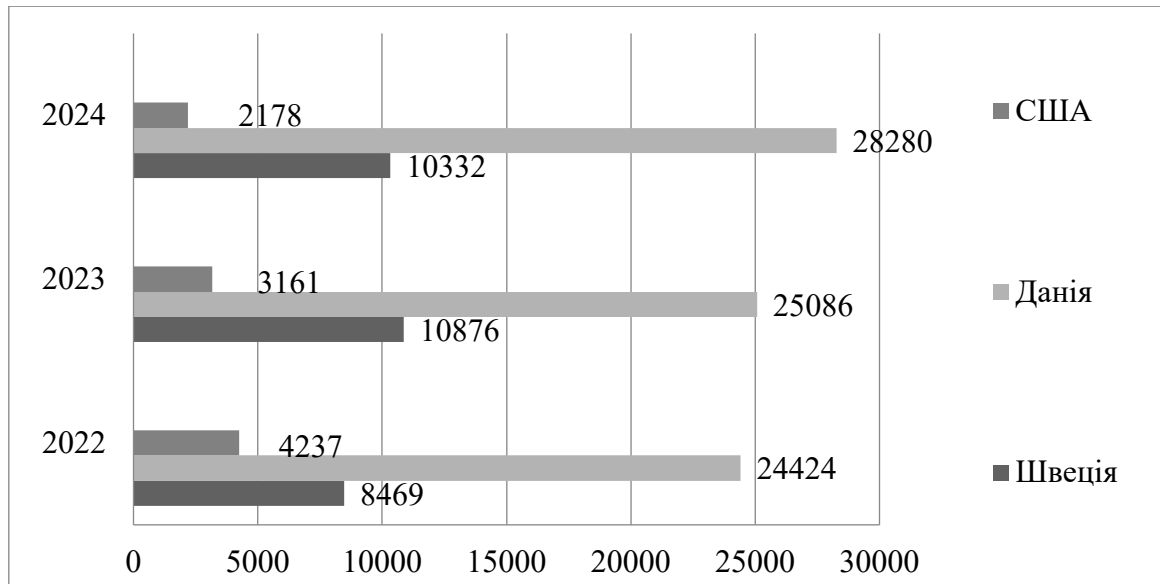

Рис. 2.6. Динаміка географічної структури постачання продукції за імпортними контрактами ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр., тис.грн.

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

У 2024 році найбільшу частку імпорتنих операцій підприємства склали поставки з Данії - на суму 28280 тис. грн, що на 3856 тис. грн (або 15,79 %) перевищує показник 2022 року. Також зафіксовано зростання імпорту зі Швеції - на 1863 тис. грн, що становить приріст на 21,99 %. Натомість імпорт продукції від американської компанії «Dickey-John» суттєво зменшився - на 2058 тис. грн, або на 48,59 %, і в 2024 році склав 2178 тис. грн.

Надзвичайно вагомим етапом діагностики потрібно вважати вивчення географічної структури надходження продукції за імпортними контрактами компанії ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр. (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Географічна структура постачання продукції за імпортними контрактами
підприємства ПП «Лабтек» у 2022-2024 рр., %

Країна	Роки			2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Швеція	22,81	27,80	25,33	2,52
Данія	65,78	64,12	69,33	3,55
США	11,41	8,08	5,34	-6,07
Разом	100,00	100,00	100,00	x

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

У період з 2022 по 2024 роки спостерігається зростання частки імпорту з Данії, яка збільшилась на 3,55 відсоткових пункти, досягнувши 69,33 % у 2024 році, що свідчить про посилення співпраці з данськими постачальниками. Частка імпорту зі Швеції також зросла - на 2,52 п.п., проте в 2024 році дещо знизилась у порівнянні з 2023 роком, що може свідчити про коливання попиту на продукцію з цієї країни. Водночас суттєво скоротилась частка поставок із США - з 11,41 % у 2022 році до 5,34 % у 2024 році, що свідчить про зниження обсягів співпраці з американськими партнерами.

На підприємстві ПП «Лабтек» створено відділ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), який забезпечує організацію, координацію та контроль за виконанням імпортних операцій компанії. Основними завданнями відділу є встановлення партнерських зв'язків з іноземними постачальниками, укладання та супровід контрактів, оформлення митної документації, моніторинг змін у зовнішньоекономічному законодавстві та забезпечення відповідності всіх процедур чинним міжнародним стандартам. Також відділ ЗЕД відповідає за логістику поставок, оптимізацію витрат на транспортування та страхування вантажів, а також за своєчасне проходження митного контролю. Працівники відділу ведуть перемовини з партнерами з Данії, Швеції, США та інших країн, забезпечуючи ефективну взаємодію й мінімізацію ризиків у ЗЕД.

Основними напрямками діяльності відділу зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) ПП «Лабтек» є ті, що представлено на рис. 2.7.

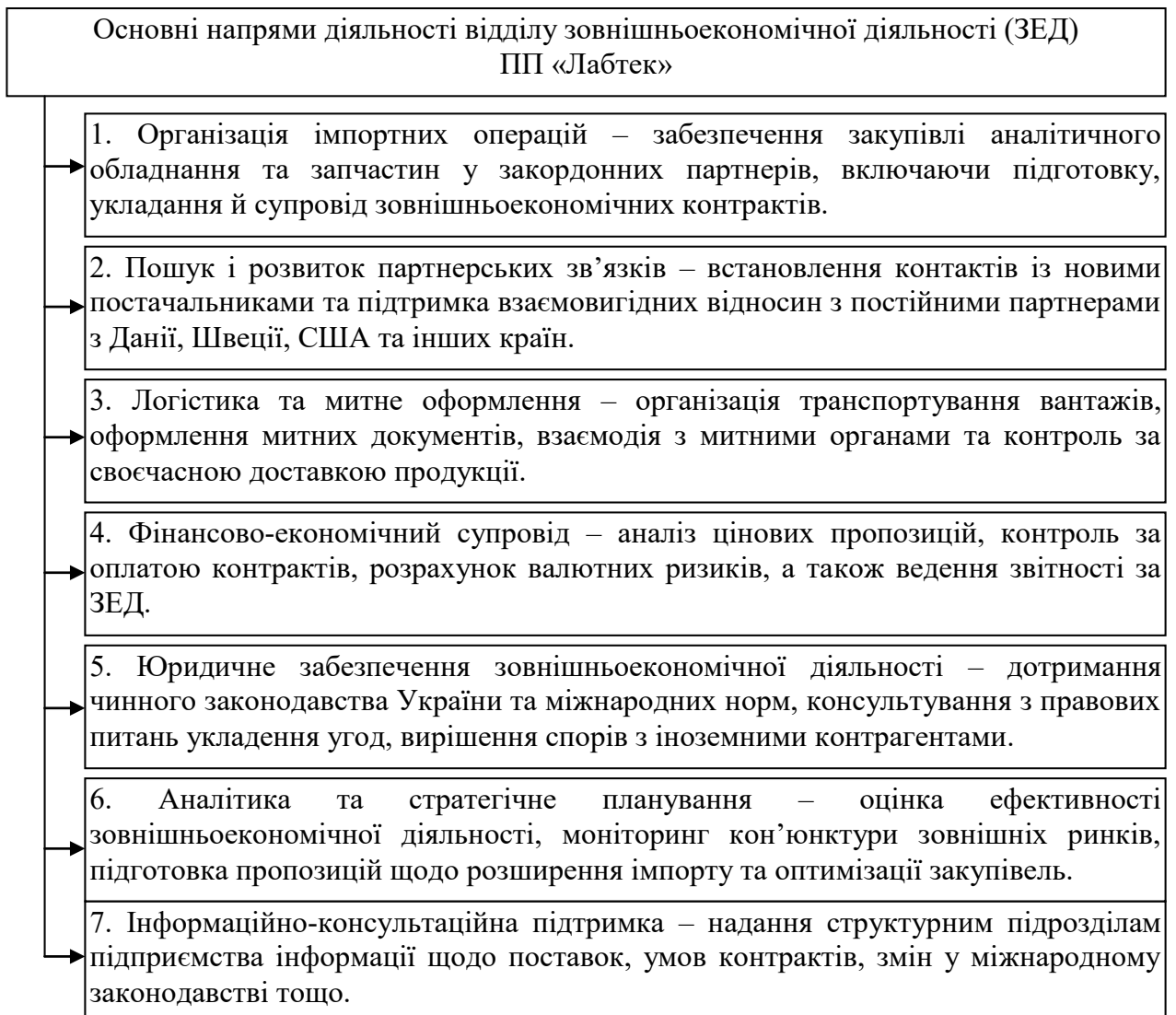

Рис. 2.7. Основні напрями діяльності відділу зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) ПП «Лабтек»

Джерело: складено автором

Система управління зовнішньоекономічною діяльністю ПП «Лабтек» являє собою цілісну сукупність організаційних, правових, економічних та інформаційно-аналітичних механізмів, що забезпечують ефективне планування, організацію, реалізацію та контроль імпорتنих операцій підприємства. Вона охоплює:

1. Організаційну структуру, в рамках якої функціонує спеціалізований відділ ЗЕД, відповідальний за ведення зовнішньоекономічних контрактів,

комунікацію з іноземними партнерами, логістику поставок та координацію дій із суміжними підрозділами.

2. Правове забезпечення, що включає дотримання міжнародного законодавства, митних норм, валютного регулювання та захисту інтересів підприємства в процесі зовнішньоторговельної діяльності.

3. Фінансове планування та аналіз, зокрема облік валютних ризиків, контроль за витратами на імпорту, оптимізацію цінових умов контрактів і забезпечення рентабельності зовнішньоекономічних операцій.

4. Інформаційно-аналітичну підтримку, яка включає моніторинг міжнародного ринку, аналіз динаміки імпортих потоків, прогнозування цінових коливань і оцінку ефективності співпраці з постачальниками.

5. Логістичне управління, що забезпечує своєчасну доставку імпортої продукції, оптимізацію транспортних маршрутів, контроль за зберіганням і страхуванням вантажів.

Важливим етапом здійснення діагностики дієвості функціонування системи управління зовнішньоекономічною діяльністю ПП «Лабтек» вважаємо оцінювання загальних фінансових результатів таких операцій на підприємстві, що представлено на рис. 2.8.

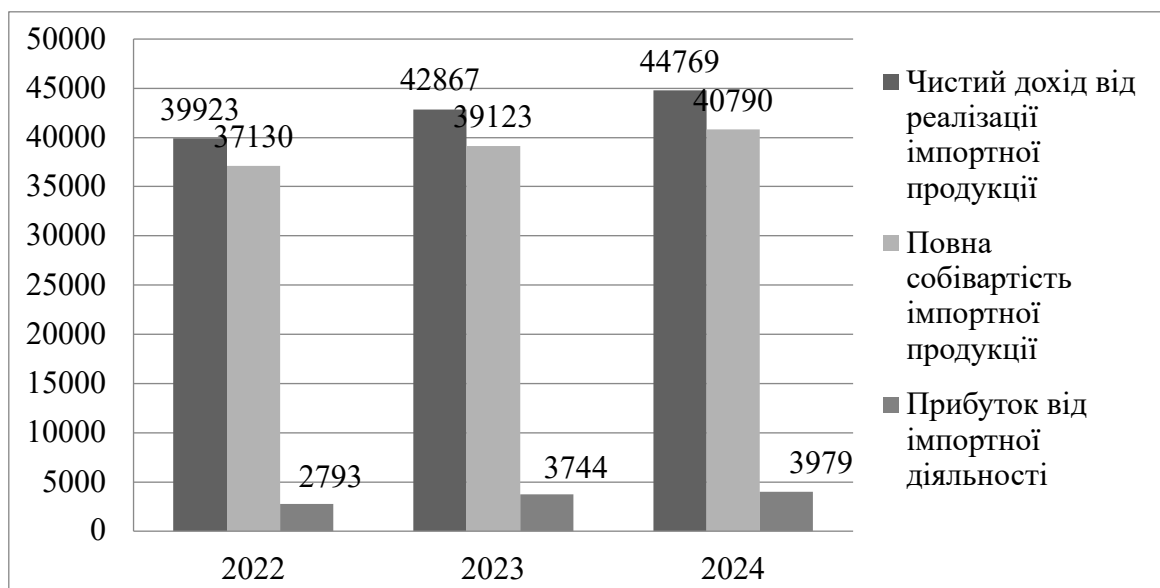

Рис. 2.8 Динаміка фінансових результатів від імпортої діяльності підприємства ПП «Лабтек» за 2022-2024 рр., тис.грн.

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Аналіз показав, що у 2024 р. зафіксовано збільшення чистого доходу від реалізації імпоротної продукції на 4846 тис.грн., або на 12,14 %, що становило 44769 тис.грн. При цьому, повна собівартість імпоротної продукції у 2024 р. складала 40790 тис.грн., що на 3660 тис.грн., або на 9,86 % більше, ніж у 2022 р. Прибуток від імпоротної діяльності підприємства, також, має тенденцію до збільшення на 1186 тис.грн., або на 42,46 %.

Динаміка показників ефективності імпоротної діяльності підприємства ПП «Лабтек» представлена у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Динаміка показників ефективності імпоротної діяльності
підприємства ПП «Лабтек» за 2022-2024 рр.

Показники	Роки			2024 р. до 2022 р.	
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	+, –	%
Вихідні дані					
1. Чистий дохід від реалізації імпоротної продукції, тис.грн.	39923	42867	44769	4846	12,14
2. Повна собівартість імпоротної продукції, тис.грн.	37130	39123	40790	3660	9,86
3. Прибуток від імпоротної діяльності, тис.грн.	2793	3744	3979	1186	42,46
Показники ефективності імпоротної діяльності					
Коефіцієнт витратомісткості імпоротної діяльності підприємства, %	93,00	91,27	91,11	-1,89	-2,03
Рентабельність імпоротної продукції %	7,52	9,57	9,75	2,23	29,65
Чиста рентабельність імпоротної діяльності %	7,00	8,73	8,89	1,89	27,00

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

У 2022–2024 роках імпортна діяльність ПП «Лабтек» демонструвала позитивну динаміку ефективності. Чистий дохід від реалізації імпоротної продукції зріс на 4846 тис. грн, або на 12,14 %, що свідчить про стабільне зростання попиту. Повна собівартість імпоротної продукції також зросла, але меншою мірою - на 9,86 %, що дало змогу підприємству наростити прибуток. Прибуток від імпоротної діяльності збільшився на 42,46 %, тобто на 1186 тис. грн, що є позитивним показником фінансової ефективності. Коефіцієнт

витратомісткості імпоротної діяльності зменшився на 1,89 %, що вказує на покращення ефективності витрат. Рентабельність імпоротної продукції зросла з 7,52 % до 9,75 %, тобто на 2,23 процентних пункти, що свідчить про підвищення прибутковості кожної гривні витрат. Загалом, покращення показників рентабельності й зменшення витратомісткості підтверджують ефективне управління імпортними процесами на підприємстві.

Таким чином, загальний аналіз стану та системи управління зовнішньоекономічною діяльністю ПП «Лабтек» свідчить про її стабільність та поступовий розвиток. Підприємство має чітко визначену стратегію в імпортній сфері, орієнтовану на задоволення потреб українських виробників у сучасному аналітичному обладнанні. Основним партнером залишається Данія, частка якої у структурі імпорту зростає, що свідчить про зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків. При цьому спостерігається незначне скорочення обсягів імпорту зі США, що може бути пов'язане зі змінами цінової або логістичної політики. Позитивною є динаміка фінансових показників: прибуток від імпоротної діяльності зріс, а рівень витратомісткості знизився. Підвищення рентабельності свідчить про ефективну систему управління зовнішньоекономічною діяльністю. У цілому, ПП «Лабтек» демонструє високий рівень організації зовнішньоекономічних процесів.

2.4. Напрями підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Підвищення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю є надзвичайно важливим для сучасних підприємств, зокрема для ПП «Лабтек», яке здійснює імпорт аналітичних приладів для харчової та сільськогосподарської промисловості. Успішне управління зовнішньоекономічними операціями сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємства на внутрішньому ринку та відкриває можливості для подальшого розвитку [16]. Ефективна координація імпортних процесів допомагає оптимізувати витрати, зменшити ризики,

пов'язані з постачаннями, і покращити якість продукції, що постачається. В умовах глобалізації ринків та посилення конкуренції підприємствам необхідно постійно вдосконалювати стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю [48]. Це дозволяє адаптуватися до змін законодавства, валютних коливань і митних вимог, що безпосередньо впливає на фінансові результати. ПП «Лабтек» має потенціал для розширення асортименту та оптимізації логістичних процесів, що сприятиме зростанню прибутковості. Усе це сприяє підвищенню ефективності роботи ПП «Лабтек» у міжнародному середовищі. Тому управління зовнішньоекономічною діяльністю повинно бути пріоритетом для підприємства у процесі досягнення сталого економічного зростання.

Раціональне управління імпортною діяльністю компанії ПП «Лабтек» має бути забезпечене виконанням ряду доцільних дій (рис. 2.9).

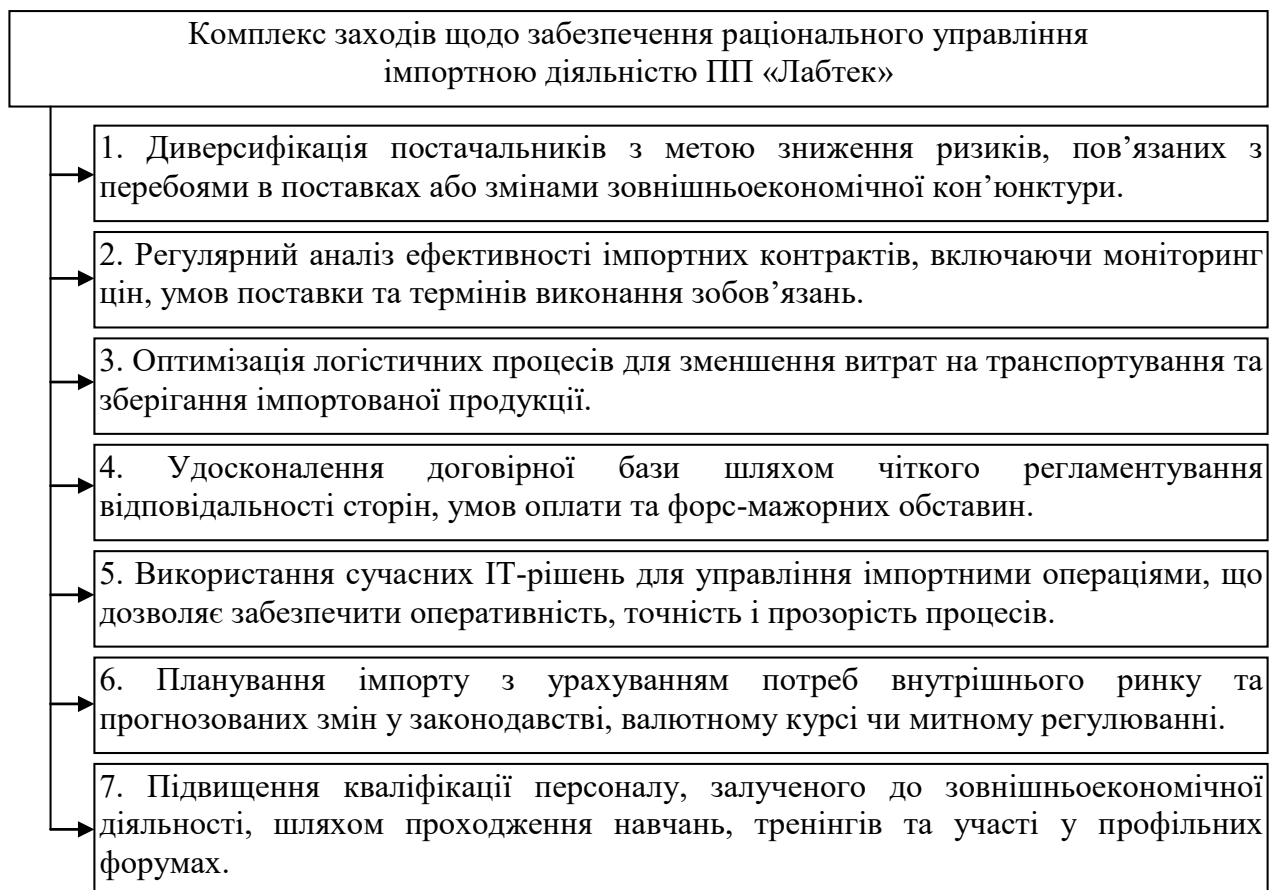

Рис. 2.9. Комплекс заходів щодо забезпечення раціонального управління імпортною діяльністю ПП «Лабтек»

Джерело: розроблено автором

Здійснення цих дій сприятиме підвищенню ефективності імпортої

діяльності ПП «Лабтек», зниженню витрат і забезпеченню стабільного розвитку підприємства в умовах конкуренції.

Дослідження імпортої діяльності ПП «Лабтек» виявило, що одним із найбільш перспективних напрямків є імпорт інфрачервоних аналізаторів для зерна та продуктів його переробки. У 2024 році частка цих приладів у загальному обсязі імпорту компанії становила 24,35 %, що свідчить про високий попит на цей вид електронного аналітичного обладнання. Крім того, існують вагомі підстави вважати, що попит на інфрачервоні аналізатори для зернової продукції буде зростати.

Україна посідає друге місце у світі за обсягами експорту зернових культур після США, що робить її ключовим гравцем на глобальному зерновому ринку та важливим чинником забезпечення продовольчої безпеки. З огляду на це, зростання числа агропідприємств і компаній, що займаються вирощуванням і експортом зерна, стимулюватиме підвищений попит на сучасні прилади для контролю якості продукції. Водночас, асортимент інфрачервоних аналізаторів на українському ринку залишається недостатнім для задоволення цього зростаючого попиту. Тому одним із перспективних напрямків імпортої діяльності ПП «Лабтек» є розширення товарної лінійки в категорії інфрачервоних аналізаторів шляхом залучення іноземних постачальників.

З метою вивчення перспектив розвитку імпортої діяльності за асортиментною товарною позицією «Інфрачервоні аналізатори для зернових та продуктів їх переробки» необхідно провести аналіз динаміки та структури цих імпортних операцій (табл. 2.10).

Аналіз показав, що найбільшу частку у структурі імпорту ПП «Лабтек» за категорією «Інфрачервоні аналізатори для зернових та продуктів їх переробки» займають інфрачервоні аналізатори для експрес-аналізу - у 2024 році їхня доля склала 45,9 %, що на 1,4 відсоткових пунктів більше, ніж у 2022 році. Водночас найбільш перспективним сегментом з точки зору зростання попиту та обсягів продажів є потокові інфрачервоні аналізатори.

Таблиця 2.10

Товарна структура імпорту продукції за асортиментною позицією
«Інфрачервоні аналізатори для зернових та продуктів їх переробки»
ПП «Лабтек» у 2022–2024 рр., %

Продукція	Роки			2024 р. до 2022 р.
	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
Інфрачервоні аналізатори потокові	2,3	2,7	6,8	4,5
Інфрачервоні аналізатори спеціалізовані (за типом зерна)	27,6	30,9	29,3	1,7
Інфрачервоні аналізатори для експрес-аналізу	44,5	47,6	45,9	1,4
Інфрачервоні аналізатори універсальні	25,6	18,8	18	-7,6
Разом	100	100	100	x

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

За досліджуваний період їх частка в імпортному портфелі компанії зросла з 2,3 % у 2022 році до 6,8 % у 2024 році, тобто збільшилася на 4,5 пункти. Варто підкреслити, що ці пристрої є найсучаснішими на ринку і поступово витісняють традиційні універсальні інфрачервоні аналізатори, імпорт яких у 2024 році знизився на 7,6 відсоткових пунктів.

Враховуючи це, доцільно розширити наявний асортимент імпортової продукції у категорії «Інфрачервоні аналізатори потокові» за рахунок залучення більш різноманітних іноземних постачальників, зокрема включити до портфеля новітню модель інфрачервоного аналізатора DA 7250.

Потокові інфрачервоні аналізатори - це прилади третього покоління з діодною матрицею, спеціально створені для застосування в харчовій та сільськогосподарській сферах. Вони відзначаються високою аналітичною точністю, швидкістю роботи, зручністю експлуатації, надійністю і універсальністю. Модель DA має калібрування для широкого спектру зразків, що дозволяє вимірювати вологу, білок, жир, клітковину, крохмаль та інші показники зернових культур [36].

Отже, основною метою дослідження є визначення найвигіднішого та найоптимальнішого сегмента ринку, а також вибір країни-партнера для здійснення ефективної зовнішньоекономічної імпортової операції з постачання поточних інфрачервоних аналізаторів підприємством ПП «Лабтек».

Було виявлено, що сучасні потокові інфрачервоні аналізатори виробляють провідні європейські компанії, такі як «Pertin Instruments» зі Швеції, «FOSS» з Данії та «FLIR Systems» з Німеччини. Тому для вибору цільового ринку при імпорті доцільно розглядати саме ці країни, адже вони є основними постачальниками поточних інфрачервоних аналізаторів в Україну. Швеція та Данія відомі як світові лідери з виробництва і експорту високоякісного обладнання цього типу, а «FLIR Systems» з Німеччини вирізняється впровадженням інновацій та передових технологій у галузі.

Вибір країни-партнера буде здійснюватися серед цих трьох варіантів з урахуванням політичних, економічних, географічних, правових, соціальних і культурних факторів, що впливають на умови співпраці. Оцінка проводилась експертами відділу ЗЕД ПП «Лабтек» з використанням бальної системи, де 1 означає найменшу привабливість фактора, а 5 - найвищу [32, с.38].

Обґрунтування вибору цільового ринку при здійсненні імпортової операції ПП «Лабтек» здійснюємо з використанням табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Обґрунтування вибору цільового ринку при здійсненні імпортової операції з постачання продукції за позицією «Інфрачервоні аналізатори потокові» підприємством ПП «Лабтек»

№ п/п	Фактори, що визначають вибір ринку	Німеччина	Данія	Швеція
1	Потенціал збуту в країні	5	3	4
2	Ступінь внутрішньої конкуренції	4	3	3
3	Витрати входження на ринок	4	2	4
4	Політика щодо обмеження імпорту в країні	5	3	4
5	Географічна відстань	3	2	2
6	Загальний економічний стан в країні	5	5	5
7	Політика валютного регулювання в країні	4	3	3
8	Довгострокові перспективи коливання курсу національної валюти	4	4	4
9	Ступінь спорідненості соціально-культурного середовища	4	3	3
10	Політична система та її стабільність	5	4	4
	Разом	43	32	36

Джерело: складено автором

За результатами проведеного дослідження визначено, що найбільше значення оцінювання факторів отримала Німеччина – 43 бали, на другому місці Швеція – 36 балів, на третьому місці Данія – 32 бали.

Для ПП «Лабтек» доцільним є застосування прямої форми організації імпоротної діяльності. Такий підхід дозволяє знизити витрати, зокрема уникнути сплати комісійних посередникам, що забезпечує додаткову економію коштів. Окрім цього, підприємство зменшує ризики, пов'язані з недоброчесністю або низьким професійним рівнем посередницьких організацій. Пряме співробітництво з іноземними партнерами сприяє постійній присутності на ринку, що дає змогу оперативно реагувати на його зміни.

На початковому етапі організації імпоротної операції необхідно визначити потенційного іноземного партнера - суб'єкта господарювання, що пропонує необхідний товар, послугу або роботу, - та налагодити з ним ділові контакти. Інакше кажучи, на цьому етапі проводиться підготовка до укладення міжнародного контракту. Варто зазначити, що процес встановлення контактів із закордонним контрагентом у випадку імпорту має певні особливості порівняно з аналогічною процедурою при організації експорту (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

**Механізм встановлення контакту контакту ПП «Лабтек»
з іноземним партнером - «FLIR Systems», Німеччина**

Спосіб встановлення контакту з іноземним покупцем, якщо суб'єкт ЗЕД є експортером товарів (робіт, послуг)	Спосіб встановлення контакту з іноземним продавцем, якщо суб'єкт ЗЕД являється імпортером товарів (робіт, послуг)
Направлення пропозиції (оферта) та отримання підтвердження прийняття цієї пропозиції (акцепту): відповідно до запиту покупця; відповідно до замовлення покупця; відповідно до здійсненої на підготовчому етапі ЗЕД рекламної компанії	Направлення відповідного замовлення або запиту. Отримання оферти та направлення підтвердження прийняття пропозиції (акцепту)
Прийняття і підтвердження замовлення іноземного покупця	Направлення та отримання підтвердженого замовлення від іноземного продавця
Участь в торгах, виставках та ярмарках, рекламних компаніях	
Участь в попередніх усних (телефонних) та письмових (факсових, телеграфних та ін.) переговорах	

Джерело: складено автором

Вибір базисних умов поставки для майбутньої зовнішньоекономічної угоди визначається низкою факторів, зокрема співвідношенням позицій продавця і покупця, станом ринку, особливостями продукції та загальноприйнятими стандартами торгівлі. З урахуванням положень Інкотермс-2020 доцільно укладати контракт на умовах DAP (Delivered at Place – поставка в місце призначення), конкретно – DAP, м. Київ. Цей термін передбачає, що постачальник забезпечує доставку товару до вказаного місця в країні імпортера, готового до вивантаження або проходження митного контролю. DAP замінив попередні умови DAF, DES та DDU, і є універсальним для сучасних торговельних операцій.

Таким чином, у рамках обраної схеми постачання, компанія «FLIR Systems» (Німеччина) здійснює доставку партії інфрачервоних потокових аналізаторів DA 7250 до митного терміналу в Києві, забезпечуючи доставку до території України відповідно до умов контракту.

Найбільш ефективним способом транспортування для цієї поставки є автотранспорт, оскільки він поєднує помірну вартість перевезення, короткий час у дорозі та високий рівень контролю за процесом доставки. Крім того, використання автомобільного транспорту зменшує ризики, пов'язані з пошкодженням або втратою вантажу.

Оскільки умови поставки передбачають відповідальність за доставку до митної території України, важливо забезпечити страхування товару на період транспортування. У цьому випадку доцільно обрати страхову компанію «ДНІ страхування», яка пропонує вигідні умови страхування і має позитивну репутацію на ринку. Це дозволить ПП «Лабтек» мінімізувати можливі ризики, пов'язані з міжнародним перевезенням.

Умови майбутньої угоди міжнародної імпортової операції ПП «Лабтек» представлено в табл. 2.13.

Отже, у 2025 році ПП «Лабтек» планує імпорт партії з 100 одиниць інфрачервоних потокових аналізаторів DA 7250 з Німеччини. Вартість одного аналізатора становить 156,59 євро, а загальна поставка здійснюватиметься на

умовах ДАР (м. Київ).

Таблиця 2.13

Умови угоди міжнародної імпортової операції з постачання партії товарів «Інфрачервоні аналізатори потокові DA 7250» для ПП «Лабтек» у 2025 р.

Найменування умови	Дані
Найменування товару	Інфрачервоні аналізатори потокові DA 7250
Країна-експортер	Німеччина
Ціна за одиницю, Євро	156,59
Загальна кількість товару, що імпортується, од.	100
Умови постачання	ДАР-м.Київ
Курс НБУ на час здійснення платежів	46,23
Ставка митного тарифу за 1 од: повна	5 %
пільгова	0%
ПДВ	20%

Джерело: результати розрахунків автора

Розрахунки проводитимуться за курсом НБУ 46,23 грн/євро. Згідно з умовами угоди, передбачена повна ставка мита - 5%, а пільгова ставка - 0%. До вартості товару також застосовується податок на додану вартість (ПДВ) у розмірі 20%. Прогнозна ціна продажу товару, що імпортується на внутрішньому ринку України становить 12000 грн. за од. (без ПДВ).

Структуру витрат, пов'язаних із постачанням товару та його продажем на внутрішньому ринку України представлено у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Структура витрат щодо ціни контракту на імпорт партії товарів «Інфрачервоні аналізатори потокові DA 7250» ПП «Лабтек» від постачальника - компанії «FLIR Systems», Німеччина у 2025 році

Витрати	% до ціни контракту
Витрати на транспортування до кордону	12%
Витрати на страхування	5%
Витрати на навантаження	3%
Витрати на розвантаження	5%
Комісійні експедитора	0,5%
Витрати на зберігання на складі експортера	1%
Матеріальні витрати імпортера	1%
Витрати на оплату праці логістичного персоналу	6%
Відрахування від ФОП	22% від ФОП

Джерело: результати розрахунків автора

На базі представлених даних визначимо ефективність майбутньої імпоротної операції з постачання партії товарів «Інфрачервоні аналізатори потоків DA 7250» ПП «Лабтек» від постачальника - компанії «FLIR Systems», Німеччина:

Контрактна вартість товару в національній валюті = $156,59 \times 100 \times 46,23 = 723916,5$ грн.

Митна вартість товару = $15659 - (0,03+0,01+0,06+0,06 \times 0,22) \times 15659 = 15659 - 1772,6 = 13886,4$ Євро $\times 46,23 = 641968,2$ грн.

Мито = $641968,2 \times 5 \% = 32098,4$ грн.

ПДВ = $(641968,2 + 32098,4) \times 20 \% = 134813,3$ грн.

Витрати імпортера = $15659 \times (0,03+0,01+0,06+0,06 \times 0,22) = 1772,6$ Євро $\times 46,23 = 81947,3$ грн.

Імпортна вартість контракту в національній валюті (собівартість імпоротної операції) = $641968,2 + 32098,4 + 134813,3 + 81947,3 = 890827,3$ грн.

Виручка від реалізації імпортованої продукції «Інфрачервоні аналізатори потоків DA 7250» на внутрішньому ринку = 12000 грн. $\times 100$ од = $1200000,0$ грн.

Ефект імпорту = $1200000,0 - 890827,3 = 309172,7$ грн.

Чиста рентабельність імпорту за доходом = $309172,7 / 1200000,0 = 25,76 \%$.

Комерційна рентабельність імпоротної операції = $890827,3 / 1200000,00 = 74,23 \%$.

На основі представлених розрахунків фінансових результатів підприємства ПП «Лабтек» складено табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Прогноз показників ефективності від імпорту партії товарів «Інфрачервоні аналізатори потоків DA 7250» ПП «Лабтек» у 2025 році

Показники	Значення
1	2
Митна вартість товару, грн.	641968,2
Вартість сплаченого мита, грн.	32098,4
Вартість сплаченого ПДВ, грн.	134813,3
Витрати імпортера, грн.	81947,3

Продовження таблиці 2.15

1	2
Імпортна вартість контракту в національній валюті (собівартість імпоротної операції), грн.	890827,3
Виручка від реалізації імпортованої продукції на внутрішньому ринку, грн.	1200000,0
Прибуток від імпоротної операції, грн.	309172,7
Чиста рентабельність імпорту за доходом, %	25,76
Комерційна рентабельність імпоротної операції, %	74,23
Коефіцієнт ефективності імпоротної операції	1,34

Джерело: результати розрахунків автора

Таким чином, за результатами проведених розрахунків можна констатувати, що у 2025 році ПП «Лабтек» планує здійснити імпорт партії інфрачервоних аналізаторів DA 7250 на суму митної вартості 641968,2 грн. Мито, сплачене за ввезення товару, становить 32098,4 грн, а сума ПДВ – 134813,3 грн. Загальні витрати імпортера склали 81947,3 грн, що в результаті дало собівартість імпоротної операції на рівні 890827,3 грн. Виручка від реалізації цієї продукції на внутрішньому ринку очікується у розмірі 1 200 000 грн. Прибуток від імпоротної угоди становитиме 309172,7 грн. Чиста рентабельність становить 25,76%, а комерційна – 74,23%. Коефіцієнт ефективності імпоротної операції дорівнює 1,34, що свідчить про доцільність і прибутковість та ефективність даного зовнішньоекономічного заходу.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки стану та напрямів забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що компанія ПП «Лабтек» виступає офіційним представником в Україні провідних зарубіжних виробників аналітичного обладнання та комплектуючих до нього. Її діяльність спрямована на забезпечення підприємств харчової та сільськогосподарської галузей високоякісними приладами для проведення лабораторного контролю та досліджень. Така співпраця з міжнародними партнерами дозволяє ПП «Лабтек» забезпечувати вітчизняних споживачів сучасними технологічними рішеннями та підтримувати високі стандарти якості у виробництві та контролі харчової продукції.

2. Аналіз основних економічних показників діяльності ПП «Лабтек» за 2022–2024 роки свідчить про позитивну динаміку більшості фінансових результатів підприємства. Зокрема, чистий дохід зріс на 4846 тис. грн або на 12,14%, що свідчить про зростання обсягів реалізації продукції. Валовий прибуток також підвищився на 14,35%, однак у 2024 році спостерігається незначне зниження порівняно з 2023 роком, що може свідчити про підвищення собівартості. Чистий прибуток залишився майже незмінним (зростання лише на 0,5%), що вказує на збільшення витрат або падіння рентабельності.

3. Встановлено, що компанія ПП «Лабтек» є офіційним представником, імпортером та дистриб'ютором аналітичних приладів та пристроїв для підприємств харчової та сільськогосподарської промисловості наступних відомих іноземних компаній: «Dickey-John», США; «Pertten Instruments», Швеція; «FOSS», Данія. На основі представленого дослідження визначено, що найбільшого значення обсяги постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» набули у 2024 р. на рівні 40790 тис. грн. В цілому, за аналізований період відбулося збільшення імпортних операцій підприємства на

3660 тис.грн., або на 9,86 %, що склало 40790 тис.грн.

4. Обґрунтовано, що система управління зовнішньоекономічною діяльністю ПП «Лабтек» являє собою цілісну сукупність організаційних, правових, економічних та інформаційно-аналітичних механізмів, що забезпечують ефективне планування, організацію, реалізацію та контроль імпорتنих операцій підприємства. На підприємстві ПП «Лабтек» створено відділ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), який забезпечує організацію, координацію та контроль за виконанням імпорتنих операцій компанії.

5. Аналіз показав, що у 2022–2024 роках імпортна діяльність ПП «Лабтек» демонструвала позитивну динаміку ефективності. Прибуток від імпоротної діяльності збільшився на 42,46 %, тобто на 1186 тис. грн, що є позитивним показником фінансової ефективності. Коефіцієнт витратомісткості імпоротної діяльності зменшився на 1,89 %, що вказує на покращення ефективності витрат. Рентабельність імпоротної продукції зросла з 7,52 % до 9,75 %, тобто на 2,23 процентних пункти, що свідчить про підвищення прибутковості кожної гривні витрат.

6. Визначено, що доцільно розширити наявний асортимент імпоротної продукції у категорії «Інфрачервоні аналізатори потокові» за рахунок залучення більш різноманітних іноземних постачальників, зокрема включити до портфеля новітню модель інфрачервоного аналізатора DA 7250. Таким чином, у рамках обраної схеми постачання, компанія «FLIR Systems» (Німеччина) здійснює доставку партії інфрачервоних поточкових аналізаторів DA 7250 до митного терміналу в Києві, забезпечуючи доставку до території України відповідно до умов контракту.

7. Доведено, що виручка від реалізації цієї продукції на внутрішньому ринку очікується у розмірі 1 200 000 грн. Прибуток від імпоротної угоди становитиме 309172,7 грн. Чиста рентабельність становить 25,76%, а комерційна – 74,23%. Коефіцієнт ефективності імпоротної операції дорівнює 1,34, що свідчить про доцільність і прибутковість та ефективність даного зовнішньоекономічного заходу.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що зовнішньоекономічна діяльність підприємства є важливим чинником його розвитку та інтеграції у світову економіку. Вона охоплює комплекс взаємопов'язаних операцій, спрямованих на здійснення торговельних, інвестиційних, науково-технічних та інших форм співробітництва з іноземними партнерами. Завдяки ЗЕД підприємства отримують можливість розширювати ринки збуту, підвищувати конкурентоспроможність та залучати новітні технології. Ефективне управління зовнішньоекономічною діяльністю сприяє стабільному розвитку, фінансовій стійкості та міжнародному визнанню компанії.

2. Узагальнено, що система управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства з позицій ефективності - це комплекс взаємопов'язаних організаційних, інформаційних, економічних і технологічних процесів, спрямованих на досягнення максимальних результатів у зовнішньоекономічній діяльності при оптимальному використанні ресурсів. Вона включає планування, організацію, координацію, контроль та аналіз зовнішньоекономічних операцій з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку, мінімізації ризиків та забезпечення стабільного фінансового стану.

3. Обґрунтовано, що система забезпечення ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства є ключовим інструментом досягнення стабільного розвитку в умовах глобальної конкуренції. Вона охоплює комплекс методів, механізмів та інструментів, спрямованих на підвищення результативності зовнішньоекономічних операцій. Основу цієї системи становить раціональне поєднання економічних, адміністративних, правових, організаційних та інформаційних засобів управління.

4. Встановлено, що оцінка ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства - це процес кількісного та якісного аналізу результатів

функціонування системи управління ЗЕД з метою визначення рівня досягнення поставлених цілей, ефективності використання ресурсів, відповідності обраної стратегії та доцільності прийнятих рішень. Завдання проведення оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства полягають у комплексному аналізі управлінських процесів, результатів діяльності та визначенні напрямів покращення.

5. Обґрунтовано, що система показників для оцінювання ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю дозволяє комплексно аналізувати результати та процеси підприємства на міжнародних ринках. Впровадження різноманітних метрик допомагає своєчасно виявляти проблеми і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності та стабільності підприємства в глобальному бізнес-середовищі.

6. Визначено, що компанія ПП «Лабтек» виступає офіційним представником в Україні провідних зарубіжних виробників аналітичного обладнання та комплектуючих до нього. Її діяльність спрямована на забезпечення підприємств харчової та сільськогосподарської галузей високоякісними приладами для проведення лабораторного контролю та досліджень. Така співпраця з міжнародними партнерами дозволяє ПП «Лабтек» забезпечувати вітчизняних споживачів сучасними технологічними рішеннями та підтримувати високі стандарти якості у виробництві та контролі харчової продукції.

7. Встановлено, що компанія ПП «Лабтек» є офіційним представником, імпортером та дистриб'ютором аналітичних приладів та пристроїв для підприємств харчової та сільськогосподарської промисловості наступних відомих іноземних компаній: «Dickey-John», США; «Pertten Instruments», Швеція; «FOSS», Данія. На основі представленого дослідження визначено, що найбільшого значення обсяги постачання продукції за імпортними контрактами підприємства ПП «Лабтек» набули у 2024 р. на рівні 40790 тис.грн. В цілому, за аналізований період відбулося збільшення імпортних операцій підприємства на

3660 тис.грн., або на 9,86 %, що склало 40790 тис.грн.

8. Обґрунтовано, що система управління зовнішньоекономічною діяльністю ПП «Лабтек» являє собою цілісну сукупність організаційних, правових, економічних та інформаційно-аналітичних механізмів, що забезпечують ефективне планування, організацію, реалізацію та контроль імпорتنих операцій підприємства. На підприємстві ПП «Лабтек» створено відділ зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), який забезпечує організацію, координацію та контроль за виконанням імпорتنих операцій компанії.

9. Аналіз показав, що у 2022–2024 роках імпортна діяльність ПП «Лабтек» демонструвала позитивну динаміку ефективності. Прибуток від імпоротної діяльності збільшився на 42,46 %, тобто на 1186 тис. грн, що є позитивним показником фінансової ефективності. Коефіцієнт витратомісткості імпоротної діяльності зменшився на 1,89 %, що вказує на покращення ефективності витрат. Рентабельність імпоротної продукції зросла з 7,52 % до 9,75 %, тобто на 2,23 процентних пункти, що свідчить про підвищення прибутковості кожної гривні витрат.

10. Визначено, що доцільно розширити наявний асортимент імпоротної продукції у категорії «Інфрачервоні аналізатори поточкові» за рахунок залучення більш різноманітних іноземних постачальників, зокрема включити до портфеля новітню модель інфрачервоного аналізатора DA 7250. Таким чином, у рамках обраної схеми постачання, компанія «FLIR Systems» (Німеччина) здійснює доставку партії інфрачервоних поточкових аналізаторів DA 7250 до митного терміналу в Києві, забезпечуючи доставку до території України відповідно до умов контракту.

11. Доведено, що виручка від реалізації цієї продукції на внутрішньому ринку очікується у розмірі 1 200 000 грн. Прибуток від імпоротної угоди становитиме 309172,7 грн. Чиста рентабельність становить 25,76%, а комерційна – 74,23%. Коефіцієнт ефективності імпоротної операції дорівнює 1,34, що свідчить про прибутковість та ефективність даного заходу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акименко О.Ю. Формування механізму сучасного регулювання зовнішньоекономічної діяльності як важливої передумови розвитку експортно орієнтованого виробництва. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 24(1). С. 5-9.
2. Бабець І. Г. Теоретико-методологічні засади дослідження впливу зовнішньоекономічних чинників на економічну безпеку регіонів України. Проблеми економіки. 2021. №4. С. 85-91.
3. Білянський Ю. О. Євроінтеграційний потенціал експортної діяльності підприємств аграрного сектору економіки. Науковий економічний журнал «Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу»; Випуск №1(47). 2020. С.54–63.
4. Брух О. Сучасний стан зовнішньоекономічної діяльності у Львівській області. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2019. №26. С. 40-43.
5. Булкат М. Загальна характеристика зовнішньоекономічної функції України і суб'єкти її реалізації. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки. 2022. Вип. 93. С. 87–91.
6. Бурбело О. А., Патріарх Т. В., Бурбело С. О. Економічна безпека регіону в системі його соціально-економічного розвитку. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2020. Вип. 1(89). С. 135-148.
7. Васюренко В. О. Теоретичні узагальнення щодо розуміння сутності поняття «зовнішньоекономічна діяльність підприємства». Механізм регулювання економіки. 2018. № 2. С. 214–220.
8. Гадзало Я.М., Лузан Ю.Я. Зовнішньоекономічна діяльність та результативність функціонування аграрного сектору економіки України. Економіка АПК. 2021. № 4. С. 6–17.

9. Герасименко А. Л. Зовнішньоекономічна стратегія держави: проблема визначення. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2017. Вип. 59. С. 535–539
10. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
11. Грабчук І.Ф., Лавренюк Д.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали збірника II Всеукраїнської науково-практичної конференції. 01 лютого 2024 р. Житомир: Поліський національний університет, 2024. С. 43-48.
12. Гуцул І. А. Теоретичні засади зовнішньоекономічної діяльності. Інноваційна економіка. 2022. № 9 (35). С.67-71.
13. Даниленко В., Дядик Т. Особливості маркетингового ціноутворення при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в умовах військового стану. Економічний простір. 2022. №181. С. 55-59.
14. Державний комітет статистики. Зовнішньоекономічна діяльність. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm
15. Долгова Л., Іваненко В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємницьких структур в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Path of Science. Випуск №7 (10). 2021. С. 2007-2016.
16. Доцюк С. Сучасні аспекти зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств України. Економіка та суспільство. 2022. №39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-21>
17. Завгородній А. В. Географічна структура та основні напрямки зовнішньої торгівлі товарами Причорноморського регіону. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. 2019. Вип. 206. С. 305-318.
18. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
19. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22 грудня 1998 року № 330-XIV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text>

20. Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22 грудня 1998 року № 331-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-14#Text>

21. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 року № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

22. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

23. Заячківська О.В. Характеристика наукових поглядів щодо поняття «Зовнішньоекономічна діяльність». Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. 2020. Вип. 3. С. 72-78.

24. Зеліч В. В., Матвеев М. Е. Особливості регулювання та контролю зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану: реалії сьогодення. Цифрова економіка та економічна безпека. Випуск №5 (5). 2023. С. 93-97.

25. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник для вузів / за редакцією І. В. Багрової. Київ : Центр навч. л-ри, 2014. 580 с.

26. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон : колективна монографія / за ред. Козака Ю. Г. Київ : ЦУЛ, 2017. 240 с.

27. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон монографія. Ю. Г. Козак, Н. В. Притула, О. А. Єрмакова та ін. К.: Центр учбової літератури, 2016. 240 с.

28. Імпорт та експорт по-українськи: що купувала та продавала Україна в 2022 році. Фокус. 2022. URL: <https://focus.ua/uk/economics/532893-import-i-eksport-po-ukrainski-chto-pokupala-i-prodavala-ukraina-v-2022-godu>

29. Кваша С., Павленко О., Вакуленко В. Наукові засади розвитку зовнішньоекономічної діяльності в контексті міжнародних відносин України в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2024. №61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-6>

30. Кириченко К. О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Київ: «Знання», 2018. 518 с.

31. Ковтун Е. О. Шляхи оптимізації зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. В. 6, Ч. 1. С. 172–174.

32. Кувік В. М. Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2024. №12. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-01>

33. Лагодієнко В. В, Галушко О. В. Адаптація зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств Миколаївської області до умов зовнішнього ринку. Таврійський науковий вісник. 2019. Вип.67. С. 308-313.

34. Лакас В. Методичні підходи до оцінки інвестиційного забезпечення сталого розвитку регіонів України. Економіка та суспільство. 2024. №61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-149>

35. Легостаєва О.О., Кондратенко Н.Д. Тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. №2. С. 28-32.

36. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

37. Міжнародна торгівля : підручник / за ред. Ю. Г. Козака. Київ-Катовіце-Краків : ЦУЛ, 2015. 272 с.

38. Мірошніченко Б., Гордійчук Д. А що в нас з експортом та імпортом? Як Україна торгує в умовах війни. Економічна правда. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/03/25/684674/>

39. Мунька С.С. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. №1. С. 90-93.

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

41. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник.

Київ : КНЕУ, 2017. 948 с.

42. Олександренко І.В. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності регіонів України. Бізнес Інформ. 2021. №11. С. 197–204.

43. Павлиш О. Експорт в ЄС перевищує довоєнний рівень. Економічна правда. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/29/692003/>

44. Петрина Н. В. Зовнішньоекономічна діяльність як предмет правового регулювання. Часопис Київського університету права. 2014. №1. С. 174-179.

45. Платонова І.О. Інституційний фактор розвитку державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Т. 31 (70) № 3. С. 170-174.

46. Платонова І.О. Теоретичні засади механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 13-14. С. 125-129.

47. Погуляйко Ю.М. Інтегральне оцінювання рівня інвестиційного забезпечення регіонів України. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2021. № 3(38). С. 222–230.

48. Рахман М. С., Євтушенко В. А., Рудас Д. С. Зовнішньоекономічна діяльність України з країнами ЄС. Інфраструктура ринку. Випуск №47. 2020. С. 39–44.

49. Рум'янцев А. П., Рум'янцева Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 292 с.

50. Салій Є. Ю., Салій О. О. Зміни у зовнішньоекономічній діяльності України в умовах війни. Журнал стратегічних економічних досліджень. Випуск №3 (14). 2023. С. 58–71.

51. Скрипник С. В., Процевят О. С., Воронова О. В. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. Випуск №38. 2022. С. 28-35.

52. Соколовська О. М. Проблеми зовнішньої торгівлі України та її регіонів у контексті світової кризи. Вісник економічної науки України. 2020. № 1(38).

С. 97-102.

53. Талах Т., Талах В. Особливості методики аналізу зовнішньоекономічної діяльності та його інформаційне забезпечення. Економіка та суспільство. 2024. №61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-74>

54. Тибінка Г. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності України. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія: Економіка АПК. 2020. №27. С. 68-70.

55. Трифонова О. В., Швець В. Я. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник. Київ : Професіонал, 2015. 152 с.

56. Тульчинська С. О., Кириченко С. О., Дубенець В. П. Напрями активізації зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. Агросвіт. 2018. №6. С. 28-31.

57. Тюріна Н. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2015. 365 с.

58. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 408 с.

59. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства: навч. посібник / Ю. В. Орловська, Г. В. Дугінець, П. А. Фісуненко, О. А. Варламова; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. В. Орловської; ДВНЗ «Придніпровська держ.акад. буд-ва і архіт.». Д.: АРТ-ПРЕС, 2017. 302 с.

60. Управління ризиками в митній справі: зарубіжний досвід та вітчизняна практика : колективна монографія / за заг. ред. І. Г. Бережнюка. Хмельницький : Мельник А. А., 2014. 287 с.

61. Урбан О. А., Дзямулич М. І., Чиж Н. М. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації світової економіки. Економічний форум. 2023. №2. С. 47–52.

62. Хромушина Л.А. Аналіз зовнішнього середовища в процесі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Економічний простір. 2020. №154. С. 137-140.

63. Чалюк Ю. О. Стратегія соціально-економічного прориву КНР. Китаєзнавчі дослідження. 2021. № 3. С. 127–140.

64. Чалюк Ю. О., Довганик Н. М. Євроінтеграційна стратегія сучасного українського суспільства. Міжнародна політологія: навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2022. С. 258–282. 3

65. Чернишев В. Г., Окара Д. В., Ковальова І. Л. Зовнішня торгівля аграрною продукцією Одеської області. Агросвіт. 2019. № 13-14. С. 23-32.

66. Чернишев В.Г., Окара Д.В., Ковальова І.Л. Зовнішньоекономічна діяльність регіонів України. Ефективна економіка. 2019. №6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_6_42

67. Чиркова Ю. Л., Квасниця В. М. Цінова стратегія суб'єктів ЗЕД в Україні: особливості формування та напрями розвитку. Економічний простір. 2021. Вип. 171. С. 47-51.

68. Чуріканова О.Ю. Оцінка інвестиційної діяльності регіонів на основі когнітивного підходу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2020. Вип. 34. С. 206–212.

69. Шкурупій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2017. 304 с.

70. Шкурупій О. В., Гончаренко В. В., Артеменко І. А. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.

71. Шматковська Т. О., Коробчук Т. І., Борисюк О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в системі обліково-аналітичного забезпечення щодо моделювання бізнес-процесів. Економіка та суспільство. 2023. №53. С. 50-56.

72. Яковлєв А. І. Удосконалення методів визначення ефективності ЗЕД. Фінанси України. 2014. № 9. С. 25–27.

ДОДАТКИ

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПП «Лабтек»			31.12.2022
Територія м. Київ		за ЄДРПОУ	31605497
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Установлення та монтаж машин і устаткування		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	33.20
Адреса, телефон 01103, м.Київ, Печерський район, БУЛЬВАР ДРУЖБИ НАРОДІВ, будинок 26/1, квартира 29			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2022 року		Форма №1	Код за ДКУД
			1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	111	118
первісна вартість	1001	456	528
накопичена амортизація	1002	345	409
Незавершені капітальні інвестиції	1005	153	108
Основні засоби:	1010	714	869
первісна вартість	1011	1689	1856
знос	1012	976	986
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	100	78
Відстрочені податкові активи	1045	395	586
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1472	1759
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5743	5521
Виробничі запаси	1101	206	276
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	5536	5245
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10022	11685
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	346	416
з бюджетом	1135	597	545
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	100	113
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	9188	10695
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	2	5
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	219	359
Усього за розділом II	1195	26217	29338
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	27688	31097

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	4115	4115
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1094	1296
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	5209	5410
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	19401	21779
розрахунки з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625		
розрахунки з оплати праці	1630	4	2
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2795	3557
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	279	349
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	22479	25687
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	27688	31097

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПП «Лабтек»			31.12.2023
Територія м. Київ		за ЄДРПОУ	31605497
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Установлення та монтаж машин і устаткування		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	33.20
Адреса, телефон 01103, м.Київ, Печерський район, БУЛЬВАР ДРУЖБИ НАРОДІВ, будинок 26/1, квартира 29			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2023 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	118	116
первісна вартість	1001	528	459
накопичена амортизація	1002	409	343
Незавершені капітальні інвестиції	1005	108	135
Основні засоби:	1010	869	938
первісна вартість	1011	1856	2011
знос	1012	986	1074
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	78	107
Відстрочені податкові активи	1045	586	711
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1759	2006
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5521	7898
Виробничі запаси	1101	276	208
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	5245	7689
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11685	14778
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	416	472
з бюджетом	1135	545	766
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	113	86
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	10695	10072
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	5	4
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	359	522
Усього за розділом II	1195	29338	34599
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	31097	36605

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	4115	4115
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1296	1556
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	5410	5671
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	21779	30093
розрахунки з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625		
розрахунки з оплати праці	1630	2	3
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3557	532
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	349	307
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	25687	30934
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	31097	36605

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПП «Лабтек»			31.12.2024
Територія м. Київ		за ЄДРПОУ	31605497
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Установлення та монтаж машин і устаткування		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	33.20
Адреса, телефон 01103, м.Київ, Печерський район, БУЛЬВАР ДРУЖБИ НАРОДІВ, будинок 26/1, квартира 29			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2024 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000	116	239
первісна вартість	1001	459	689
накопичена амортизація	1002	343	450
Незавершені капітальні інвестиції	1005	135	56
Основні засоби:	1010	938	1755
первісна вартість	1011	2011	2601
знос	1012	1074	846
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	107	41
Відстрочені податкові активи	1045	711	225
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	2006	2315
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7898	6323
Виробничі запаси	1101	208	279
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	7689	6044
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14778	16027
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130	472	1965
з бюджетом	1135	766	2135
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	86	81
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	10072	15289
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	4	
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	522	134
Усього за розділом II	1195	34599	41954
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	36605	44269

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	4115	4115
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1556	1168
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	5671	5283
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	30093	37066
розрахунки з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625		
розрахунки з оплати праці	1630	3	1
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	532	184
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	307	1464
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690		270
Усього за розділом III	1695	30934	38986
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	36605	44269

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПП «Лабтек»		за ЄДРПОУ	31.12.2022
			31605497
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2022 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	39923	35158
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	23362	22874
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	16561	12284
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	1538	778
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	2289	1528
Витрати на збут	2150	14478	10539
Інші операційні витрати	2180	724	564
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	609	431
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	5	13
Інші доходи	2240	2	3
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	14	9
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	603	437
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	199	99
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	403	338
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	403	338
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	778	528
Витрати на оплату праці	2505	11578	9937
Відрахування на соціальні заходи	2510	671	452
Амортизація	2515	1289	1022
Інші операційні витрати	2520	26301	25827
Разом	2550	40618	37766
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПП «Лабтек»		31.12.2023	
		за ЄДРПОУ	31605497
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2023 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	42867	39923
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	23501	23362
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	19367	16561
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	1556	1538
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	2794	2289
Витрати на збут	2150	16278	14478
Інші операційні витрати	2180	994	724
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	857	609
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	7	5
Інші доходи	2240	2	2
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	6	14
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	859	603
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	256	199
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	604	403
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	604	403
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	1022	778
Витрати на оплату праці	2505	13377	11578
Відрахування на соціальні заходи	2510	910	671
Амортизація	2515	1333	1289
Інші операційні витрати	2520	28075	26301
Разом	2550	44718	40618
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПП «Лабтек»			31.12.2024
		за ЄДРПОУ	31605497
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2024 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	44769	42867
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	25832	23501
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	18937	19367
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	4523	1556
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	2851	2794
Витрати на збут	2150	19345	16278
Інші операційні витрати	2180	792	994
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	472	857
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	5	7
Інші доходи	2240	2	2
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	5	6
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	474	859
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	70	256
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	405	604
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	405	604
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	1137	1022
Витрати на оплату праці	2505	13547	13377
Відрахування на соціальні заходи	2510	1222	910
Амортизація	2515	1466	1333
Інші операційні витрати	2520	35376	28075
Разом	2550	45975	44718
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		